

Adam și Eva

PIESĂ ÎN PATRU ACTE

Soarta vitejilor care socoteau că pe câmpul de luptă nu trebuie să-ți fie frică de gaze a fost întotdeauna aceeași – moartea!

*„ANII DE LUPTĂ**

...și n-am să mai strivesc toate cele câte viețuiesc pe pământ, cum am și făcut...

...de acum, în toate zilele pământului, semănatul și seceratul nu vor mai conține...

DINTR-O CARTE NECUNOSCUȚĂ GĂSITĂ DE MARKIZOV.

Personajele:

Actul întâi

EVA VOIKEVICI, 23 ani

ADAM KRASOVSKI, inginer, 28 ani

EFROSIMOV ALEXANDR IPPOLITOVICI, academician, 41

DARAGAN, aviator, 37 ani

GOGOAȘĂ-NEVICTORIE, scriitor, 35 ani

*ZAHĂR SEVASTIANOVICI MARKIZOV, exclus din sindicat.
32 ani*

ANIA, fată în casă, 23 ani GULLER I 1...

*GULLER AL II-LEA STMț primari KLAVDIA PETROVNA,
doctor-psihiatru, 35 ani PAVLOV, aviator*

Luna mai în Oraș. O cameră la parter, o fereastră deschisă spre curte. Ceea ce sare în ochi în ambianța camerei este becul ce atârână deasupra mesei, acoperit de un abajur bogat. Pare special potrivit pentru pasiențe, dar orice gând la pasiențe se exclude de îndată ce lampa luminează chipul lui Efrosimov (așa cum apare el la Krasovsid). Se observă de asemenea difuzorul, din care curge sonor și plăcut Faust transmis în direct de la operă. În curte se aude din când în când o armonică. Lângă cameră e antreul, în antreu – telefonul.

ADAM (sărutând-o pe Eva): Minunată operă Faustul ăsta. Dar tu mă iubești? EVA Te iubesc.

ADAM Astăzi Faust, iar mâine plecăm la Grindul Verde! Sunt fericit! Cât stăteam la coadă după bilete, m-am făcut deodată lac de sudoare și am înțeles că viața e frumoasă! ANIA (intră pe neașteptate): Ah... ADAM Ania! Măcar să fi... asta... cum să zic... să fi bătut la ușă.

ANIA Adam Nikolaevici, credeam că sunteți la bucătărie!

ADAM La bucătărie? La bucătărie? Ce să caut la bucătărie când

la radio se transmite *Faust*? ANIA (*așază vasele pe masă.*) ADAM O lună și jumătate la Grindul Verde! (*Jonglează și sparge un pahar*). EVA Frumos... ANIA Bravo. Era paharul vecinului. Paharul lui Daragan.

ADAM Cumpăr altul, îi cumpăr lui Daragan cinci pahare... Ai dreptate, Anna Timofeevna. Chiar la bucătărie trebuia să fiu acum, fiindcă voiam să-mi curăț pantofii cei galbeni. (*Dispare.*)

ANIA Ah, cât vă invidiez, Eva Artemievna. Și frumos, și inginer, și comunist.

EVA Știi, Aniutocika, se pare că într-adevăr sunt fericită. Deși... dar... naiba știe!... Apropo, de ce nu te măriți, dacă ți-o dorești chiar atât de mult?

ANIA Eu am noroc numai de canalii, Eva Artemievna! Nu știu cum pun unele mâna pe d-ăia bunii, dar eu tot dau peste câte-o tinichea, că mie, ca la tombolă, norocul îmi hărăzește doar fleacuri de nimic! Și, pe deasupra, mai și bea, ticălosul. EVA Bea?

ANIA Stă tolănit în izmene, cu un pince-nez albastru pe nas, citește Contele de Monte-Cristo și bea cu Kubik.

EVA Pare cam huligan băiatul, dar trebuie să fie foarte original.

ANIA Și încă ce original! Un bandit cu armonică. Nu, nu-mi trebuie mie acte cu el. Săptămâna trecută l-a bătut pe birocratul ăla de la numărul zece și l-au dat afară din sindicat. Ba a mai înșelat-o și pe Baranova, de l-au pus să-i plătească pensie alimentară. Păi asta-i viață?

EVA Da, dacă stau să mă gândesc bine, se pare că într-adevăr sunt fericită.

ANIA în schimb Daragan e nefericit. EVA A și aflat?

ANIA I-am spus eu. EVA Dar asta-i o ticăloșie, Ania!

ANIA Da ce? N-o să afle și așa? Mă întreabă astăzi: „Zici că Eva vine diseară la Adam?” Iar eu îi spun: „Vine și rămâne”. „Cum?” „Așa – zic – astăzi au fost la starea civilă!” „Cum?!” Aha, aha, v-ați cam înroșit!... Ați sedus tot palierul.

EVA Ce tot inventezi! Pe cine am sedus? ANIA Lăsați că o să vedeți astăzi! O să apară și Gogoasă.

Alt îndrăgostit!

EVA La Grindul Verde! Fără întârziere, mâine seară, în vagon-lit, de-a-ntâia și fără Gogoși!

ADAM EVA

EVA ADAM

EFROSIMOV

ADAM
EFROSIMOV
MARKIZOV
ADAM
MARKIZOV
EFROSIMOV
EVA
ANIA MARKIZOV
ANIA MARKIZOV

Ania mătură cioburile și iese.

(*intră în goană*): Dar camera mea îți place? Nu-i rea... Da, îmi place...

Adam o sărută.

Stai, că iar dă buzna Ania... Stai, așteaptă! Nimeni! N-o să vină nimeni. (*O sărută.*)

Brusc de afară se aud voci. Vocea lui Markizov: „Burghezule!” Vocea lui Efrosimov: „Ăsta-i huliganism!”. Vocea lui Markizov: „Cum? Cine-i huligan aici!” – și pe pervaz sare, din curte, Efrosimov. Este agitat. Nu-și poate controla gesturile. Efrosimov e slab –, ras, în ochi are ceață, iar în ceață – luminări aprinse. E îmbrăcat într-un costum superb, încât se vede clar că s-a întors recent dintr-o delegație în străinătate, iar cămașa lui impecabilă demonstrează că e neînsurat și că nu se îmbracă singur, ci există o băbuță care, convinsă că Efrosimov e un semizeu, îi spală, îi calcă, îi amintește ce are de făcut și dimineața îi servește lotul de-a gata.

Peste umăr, de o curea, Efrosimov poartă un mic aparat foarte asemănător cu unul de fotografiat. Pe cei din jur îi uimește cu intonațiile și gesturile sale ciudate.

Iertați-mă, vă rog!

Ce s-a întâmplat?

Mă urmăresc niște huligani beți! (*Sare în cameră.*)

Pe pervaz apare Markizov. Arată cum l-a descris Ania, e în indispensabili, cu pince-nez albastru și, cu toate că-i o seară sufocantă, poartă palton cu guler de blană.

Cine-i huligan? (*Spre fereastră.*) Cetățeni! Ați auzit? M-a făcut huligan. (*Către Efrosimov.*) Când ți-oi da una peste ceafă ai să vezi tu cine-i huligan!

Markizov! Șterge-o numaidecât din camera mea! Și-a mai pus și

pălărie! Ce părere-ți faci? Pentru Dumnezeu! Îmi sparge aparatul! Ieși afară din cameră! *(Către Adam.)* Telefonează imediat la miliție! *(intră în fugă)*: fără, Zahăr?! Îmi cer scuze, Anna Timofeevna! Am fost jignit, niciun Zahăr! *(Către Eva.)* Vreți să deranjați miliția, acum, seara? Membri de sindicat, cumva? Pleacă, Zahăr!

Plec dacă doriți. *(în fereastră.)* Vasenka, drăguțele! Și tu, Kubik! Secundanții mei devotați!

EFROSIMOV

ADAM

EVA

EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

ADAM EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

ADAM EFROSIMOV

ADAM EFROSIMOV

Postați-vă, prieteni dragi, la intrarea principală. Trebuie să iasă de aici un parazit în sacou mov. Un fotograf-alcoolic. Ne-am dat întâlnire la un duel. *(Către Efrosimov.)* Iar pe dumneata, conte străinesc, te-aș sfătui să nu ieși! Întinde-ți un pat de campanie în apartamentul ăsta și trece-te în cartea de imobil. Salutare. *(Dispare.)*

Ania iese în fugă.

Mie numai de un lucru îmi pare rău, că la scena asta n-a asistat guvernul sovietic... să-i pot arăta cu ce material are de gând să construiască societatea fără clase!... *(Pe fereastră zboară o cărămidă.)*

Markizov! Ai să ajungi la răcoare pentru huliganism!

Ah, ce canalie!

Eu – alcoolic? Eu – alcoolic? Eu nu pun în gură nici picătură de alcool, vă asigur!... Ce-i drept, fumez, fumez foarte mult!

Liniștiți-vă, liniștiți-vă... ăsta-i pur și simplu un derbedeu!

(cu o expresie chinuită): Sunt liniștit! Mă supără numai faptul că v-am tulburat. Și zău, oare cât timp urmează să stau în asediu? Nu-i nimic. Lăsați. Secundanții ăștia se vor topi în curând. În cel mai rău caz, o să iau eu măsuri. N-aveți cumva... din ăsta... cum se cheamă... apă? Pofțiți, pofțiți.

(după ce a băut): Permiteți-mi să mă prezint. Mă numesc... hm... Alexandr Ippolitovici... numele de familie l-am uitat!

V-ați uitat numele de familie?

Ah, Doamne! E îngrozitor!... Cum dracu' sună numele de familie? Un nume foarte cunoscut. Cu *ei*... începe cu *ei*... Permiteți-mi: cianură de brom... fenildiclorpersin... Efrosimov! Da. Țsta-i numele. Efrosimov.

Așa, așa... Permiteți-mi. Dumneavoastră sunteți?!...

Da, da, chiar așa. (*Bea apă.*) Eu, cu alte cuvinte, sunt profesorul de chimie și academicianul Efrosimov. N-aveți nimic împotriva?

EVA

EFROSIMOV ADAM

EFROSIMOV

ADAM

EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

EVA

EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

EVA EFROSIMOV

ADAM

EFROSIMOV

ADAM și EVA

EFROSIMOV

EVA ADAM

EFROSIMOV

ADAM

EFROSIMOV

EVA ADAM

Ne pare foarte bine.

Dar dumneavoastră? Pe fereastra cui am nimerit? Adam Krasovski. Sunteți comunist? Da.

Foarte bine. (*Către Eva.*) Dar dumneavoastră? Eu sunt Eva Voikevici. Comunistă?

Nu. Eu sunt fără de partid. Foarte bine, foarte bine. Permiteți-mi! Cum ați spus că vă numiți? Eva Voikevici. Nu se poate! De ce?

Și dumneavoastră?... ăă... El e soțul meu. Ne-am căsătorit astăzi. Așa, da, așa e, Adam și Eva!...

Aha! Am observat imediat. Și mai ziceți că sunt nebun.

Nimeni n-a spus așa ceva! Văd eu că o gândiți. Dar nu, nu! Nu vă neliniștiți, sunt normal. Aspectul meu e într-adevăr, recunosc... Când mergeam prin oraș, ăștia... uite iar am uitat... ăștia mici... de se duc la școală? Copiii?

Băieții! Chiar ei. Fluierau... Iar ăștia... care mușcă... așa roșcați... Câinii?

Da. Se aruncau la mine, iar pe la colțuri... ăștia... (*împreună*): Milițienii!

Se uitau pieziș. S-ar putea să fi mers în zigzag. Iar în casa dumneavoastră am ajuns fiindcă voiam să-l văd pe profesorul Buslov. Dar nu-i acasă. S-a dus la *Faust*. Permiteți-mi să mă odihnesc doar o clipă. Sunt istovit. Vă rugăm, poftiți. Așteptați-l la noi pe Buslov. Da, îndată o să și mâncăm ceva... Vă mulțumesc! M-ați fermecat pur și simplu! Țsta ce-i, un aparat de fotografiat? Nu. Ah! Adică da. Sigur că de fotografiat. Și știți, dacă tot m-a adus soarta la dumneavoastră, îngăduiți-mi să vă fotografiez! Eu, zău... Știu și eu...

EFROSIMOV Stați jos, stați jos... Da, însă, iertați-mă... (*Către Adam.*) Soția dumneavoastră are un caracter frumos?

ADAM După părerea mea, desăvârșit. EFROSIMOV Perfect! S-o fotografiem, s-o fotografiem! Să trăiască. ADAM (*încet*): Mai dă-l încolo... n-am niciun chef să mă fotografiez! EFROSIMOV Spuneți-mi, Eva, iubiți viața?

EVA Iubesc viața. Foarte mult. EFROSIMOV Bravo! Bravo! Minunat. Stați jos.

ADAM (*încet*): La dracu', nu vreau să mă fotografiez, e nebun!

EVA (*încet*): Este un original, ca toți chimiștii. Lasă! (*Tare.*) Hai, Adam! La urma urmei, te rog eu 1

Adam se așază în cruntat alături de Eva. Se aud bătăi în ușă, dar Efrosimov e prea ocupat cu aparatul, iar Adam și Eva – de pozițiile lor. În ușă apare Gogoasă-Ne-i victorie, iar pe fereastră se cațără cu precauție Marki-z o v.

EFROSIMOV Atenție! (*Din aparat țâșnește o rază orbitoare.*)

GOGOAȘĂ Ah! (*Dispare orbit.*)

MARKIZOV Ah, fi-ți-ar... (*Dispare dincolo de fereastră. Raza se stinge.*)

EVA Țsta da magneziu!

GOGOAȘĂ (*bate din nou la ușă*): Adam, se poate?

ADAM Se poate, se poate. Intră, Pavel!

Gogoasă intră. *E un tip cu ochişori strălucitori, cu ochelari de os, cu pantaloni până la genunchi şi ciorapi în carouri.*

GOGOĂŞĂ Noroc, bătrâne! A, e şi Eva aici? V-aţi fotografiat! Împreună! He-hehe! Aşa deci! Vin imediat. Numai să mă aranjez puţin. *(Dispare.)* EVA Ne daţi fotografia?

EFROSIMOV O, fireşte, fireşte. Dar nu acum, puţin mai târziu
ADAM Ce aparat ciudat. E străin, nu? E prima dată că văd aşa ceva...

Se aude urletul îndepărtat şi tânguitor al unui cline.

EFROSIMOV *(neliniştit)*: De ce urlă câinele ăla?... Hm... Cu ce vă ocupaţi, Eva? Eva... EVA Artemievna. Sunt studentă la limbi străine.

EFROSIMOV Şi dumneavoastră, Adam?... ADAM Nikolaevici. Eu sunt inginer.

EFROSIMOV Spuneţi o formulă simplă de tot, hai să zicem, spre exemplu, formula cloroformului? ADAM A cloroformului? A cloroformului... Eva, nu ţii minte formula cloroformului? EVA Nici n-am ştiut-o vreodată. ADAM Vedeţi, eu sunt specialist în poduri.

EFROSIMOV A, păi astea-s fleacuri... Pur şi simplu fleacuri – podurile astea, acum. Lăsaţi-le baltă! Zău, cui o să-i treacă prin cap să se gândească acum la un ştiu ce poduri! E pur şi simplu ridicol... Pierdeţi doi ani la construirea unui pod, iar eu vă garantez că-l pot arunca în aer în trei minute. Spuneţi şi dumneavoastră, ce rost are să pierdeţi timp şi material? Ptiu, ce zăpuşeală e! Şi nu ştiu de ce urlă câinii! Ştiţi, eu am stat două luni în laborator şi astăzi am ieşit pentru prima dată la aer. De aceea sunt atât de ciudat şi am început să uit cele mai simple cuvinte! *(Râde.)* Dar mi-i închipui pe indivizii din Europa!... Adam Nikolaevici, vă gândiţi vreodată la faptul că va fi război? ADAM Sigur că mă gândesc. E posibil, fiindcă lumea capitalistă clocoteşte de ură faţă de noi.

EFROSIMOV Lumea capitalistă clocoteşte de ură faţă de lumea socialistă, iar cea socialistă faţă de cea capitalistă, dragul meu constructor de poduri, iar formula cloroformului e CHE13! Va fi război fiindcă azi e zăpuşeală! Va fi, fiindcă în tremvai mi se spune în fiecare zi: „Uite la el, şi-a pus pălărie!” Va fi, fiindcă citind ziarele *(scoate din buzunar două ziare)* ţi se face părul măciucă de ceea ce vezi. *(Arctă ziarul.)* Ce stă tipărit aici? „Capitalismul trebuie nimicit”, da? Iar acolo *(arată undeva în depărtare)* – acolo ce-i? Acolo stă tipărit: „Comunismul trebuie nimicit”. Un coşmar. Un negru a fost ucis pe

scaunul electric. În cu totul altă parte, dracu' știe unde, în provincia Bombay, cineva a tăiat firele de telegraf, în Africa de Sud au avut loc execuții, s-au tras focuri de arme în Spania, s-a tras la Berlin. Măine se va trage în Pennsylvania. E un coșmar! Și fete cu arme – fete! – umblă pe sub geamuri pe strada mea și cântă „Trage pușcă, trage pușcă...

pe burjui să-i bagi la cușcă”. În fiecare zi! Sub cazan arde focul, apa bolborosește, spuneți-mi care orb o să creadă că nu va exploda? ADAM Sunteți împotriva acestui cântec?

EFROSIMOV Nu, de fapt sunt împotriva cântatului pe stradă. ADAM O-ho-ho... Ca să vezi! Dumneavoastră uitați, profesore Efrosimov, că de partea U.R.S.S. – uliii e o mare idee!

EFROSIMOV Se prea poate să fie o mare idee, dar chestia e că în lume există oameni cu o altă idee, și ideea lor constă în a vă distruge pe voi și ideea voastră. ADAM Ei, o să mai vedem noi!

EFROSIMOV Tare mă tem că mulți n-o să mai aibă prilejul să vadă nimic. Toată chestia e cu bătrâneii!... EVA Ce bătrânei?...

EFROSIMOV (*misterios*): Niște bătrânei curăței, umblă cu jobene... În principiu bătrâneilor le e indiferentă orice idee în afară de una – să le dea menajera cafeaua la timp. Nu sunt pretențioși!... Și iată că unul dintre ei a stat odată în laborator și s-a ocupat – împins numai și numai de o curiozitate copilărească – de un fleac: a amestecat în retortă tot soiul de porcării, de genul cloroformului ăsta, Adam Nikolaevici, acid sulfuric și altele, și a început să le încâlzească, să vadă ce se întâmplă. Iar din asta uite ce-a ieșit: nici n-a apucat să-și termine cafeaua, că mii de oameni s-au întins, nari-nani, pe câmp, apoi s-au învinețit ca prunele, iar mai apoi i-au luat pe toți cu camioanele și i-au dus într-o groapă. Și ce este mai interesant, Adam, e că erau oameni tineri, nemânjiți de nicio idee. Mie mi-e frică de idei! Toate bune în sine, dar numai până când nu le înarmează tehnic vreun bătrânei de profesor. Dumnezeu dă ideea, iar omul de știință o comj pletează cu șoricioaică!... EVA (*tristă, lângă lampă*): Mi-e frică. Te vor otrăvi, dragul meu Adam!

ADAM Nu te teme, Eva, nu te teme! Îmi voi pune masca de gaze și le vom ieși în întâmpinare!

EFROSIMOV Puteți tot atât de bine să vă trageți pălăria mai pe ochi! O, dragă inginer! Există un singur cuvânt îngrozitor și acest cuvânt este „supra”-îmi pot imagina un om, fie el și erou, sau poate i idiot, stând într-o cameră. Dar un supraidiot? Cum arată? Cum își bea

ceaiul? Ce fapte săvârșește? Un supraerou? Nu înțeleg! Fantezia mea pălește! Toată chestia e acum a ce va mirosi. Oricât s-a zbatut bătrânul, tot mirosea a ceva, ba a muștar, ba a migdale, ba a varză stricată și, în sfârșit, a început să miroasă delicat a mușcată. Era un miros sinistru, prieteni, dar nu era „supra”! „Supra” va fi atunci când nu se va mai simți niciun miros în laborator, nu va mai face niciun zgomot și va acționa rapid. Atunci bătrânelul va pune pe eprubetă o cruciuliță neagră, să n-o confunde, și va spune: „Eu am făcut tot ce-am putut. Restul e treaba voastră. Idei, ciocniți-vă!” (*în șoaptă.*) Și uite, Adam Nikolaevici, nu mai miroase a nimic, nu explodează și acționează rapid.

EVA Nu vreau să mor! Ce-i de făcut?

EFROSIMOV Sub pământ. Jos! În infern, o, străbună Eva! În loc să construiești un pod, săpați un oraș subteran și fugiți în jos!

EVA Nu vreau nimic din toate astea! Adam! Să plecăm degrabă la Grindul verde!

EFROSIMOV O, copila mea! V-am necăjit? Hai, liniștești-vă, liniștești-vă! Uitați tot ce-am spus. Nu va fi război. Și uite de ce: se va găsi în sfârșit acela care va spune: dacă nu se poate întrerupe torentul de idei ce-l bântuie, de altfel, și pe Adam Nikolaevici, trebuie înfrânați bătrâneii. Dar să ții pasul cu ei în mască de gaz, nu se poate! E nevoie de ceva radical. Priviți (*își pune palmele, cu degetele răsfirate, una peste cealaltă*), asta-i celula corpului uman... Acum (*își apropie degetele*) ce s-a întâmplat? E aceeași celulă dinainte, dar spațiile dintre particulele ei au dispărut, iar aceste spații erau căile prin care pătrundea bătrânelul, Adam Nikolaevici! Nu înțelegeți? Totu-i în ordine! Plecați la Grindul verde. Vă binecuvântează, Adam și Eva!

În ușă apare fără zgomot Daragan. E în negru, pe tot pieptul are brodată o pasăre argintie cu aripile desfăcute.

Dacă cineva va găsi metoda de a apropia degetele, atunci, Adam Nikolaevici, războiul chimic nu va avea loc și, prin urmare, eu vă avea loc niciun fel de război. Numai că întrebarea e acuma, cui să-i dai o asemenea descoperire...

DARAGAN (*brusc*): E cea mai ușoară întrebare, profesore. O astfel de descoperire trebuie dată imediat Consiliului militar revoluționar al Republicii. ADAM A, Daragan! Vă rog să faceți cunoștință: Andrei Daragan.

DARAGAN îi cunosc pe profesor. Îmi pare bine.

ADAM Știi, Daragan... Trebuie să recunosc, eu și cu Eva ne-am

căsătorit astăzi.

DARAGAN Știu. Păi atunci te felicit, Eva. Te-ai mutat la noi? Înseamnă că vom fi vecini. V-am ascultat, profesore. Le-ați ținut comandanților noștri o conferință despre *Captarea arsenicului de război*. Câtă strălucire!

EFROSIMOV A, da, da!... Cum să nu... Numai că ce să faci cu „captarea”, parcă îl poți capta?

DARAGAN E bine că în republica oamenilor muncii există asemenea imense inteligerțe științifice, cum sunteți dumneavoastră.

EFROSIMOV Vă mulțumesc. Dar dumneavoastră cu ce binevoiți să vă ocupați?

DARAGAN Păi, cum să șic... Slujesc republica în funcția de comandant al unei escadrile de vânătoare. EFROSIMOV A, așa, așa...

DARAGAN Profesore, spuneți că e posibilă o invenție care să excludă un război chimic? EFROSIMOV Da.

DARAGAN Nemaipomenit! Și v-ați întrebat chiar unde s-o dați?

EFROSIMOV (*strâmbându-se*): A, da. E o întrebare foarte chinuitoare. Presupun că – pentru a salva omenirea de dezastru – această invenție trebuie dată tuturor țărilor concomitent.

DARAGAN (*se întunecă la față*): Cum? (*Pauză.*) Tuturor țărilor? Profesore, ce spuneți?! Să le dați țărilor capitaliste o invenție de o asemenea importanță militară? EFROSIMOV Și ce-i de făcut, după părerea dumneavoastră?

DARAGAN Sunt uluit. După părerea mea... Scuzați-mă, profesore, dar nu v-aș sfătui nici să pronunțați asemenea... zău...

ADAM (*În spatele lui Efrosimov îi face lui Daragan un semn care vrea să însemne – „Efrosimov nu e în toate mințile”*).

DARAGAN (*trăgând cu ochiul la aparatul lui Efrosimov*): De fapt, sigur, e o problemă foarte complicată... Dar invenția e simplă? EFROSIMOV Bănuiesc că va fi simplă... Relativ...

GOGOĂȘĂ (*intră zgomotos*): Salutare, tovarăși. Salutare! Iată-mă și pe mine! Eva! (*Îi sărută mâna.*) Pavel Gogoășă-Nevictorie, scriitor. EFROSIMOV Efrosimov.

Se așază cu toții la masă.

GOGOĂȘĂ Felicități-mă, prieteni! Avem o mare noutate literară în oraș. EVA Care? GOGOĂȘĂ Romanul meu a primit bunul de tipar... douăzeci și două de colișoare! Asta-i chestia! ADAM Citește-ne.

EVA Stai să mâncăm ceva... GOGOĂȘĂ Pot să citesc și în timp ce

mâncăți.

ADAM Avem și noi o noutate literară, frate, ne-am pus și noi astăzi semnătura... GOGOAȘĂ Unde?

ADAM Cum unde – la starea civilă... GOGOAȘĂ Așa... (*Pauză.*) Vă felicit. DARAGAN Dumneavoastră unde locuiți, profesore? EFROSIMOV Eu stau... păi, într-un cuvânt, numărul șaisprezece... o casă maro... iertați-mă... (*Scoate un carnețel.*) Aha, asta-i: Strada Juravski. Nu, zău că trebuie să lupt cu mine. DARAGAN V-ați mutat de curând?

EFROSIMOV Nu, stau de trei ani. Dar știți, am uitat denumirea străzii.

EVA I se poate întâmpla oricui! DARAGAN i-hî! GOGOAȘĂ (*se uită socat la Efrosimov*).

ADAM Hai, romanul! Romanul! GOGOAȘĂ (*scoțând manuscrisul*): Dar n-o să vă plictisească?

EVA Nu, nu, deloc. DARAGAN Dă-i drumul, dă-i drumul. GOGOAȘĂ (*își aranjează manuscrisul și sub lampă se creează imediat o atmosferă plăcută. Gogoasă citește*): *Mlădițe roșii*. Roman. Capitolul I. „Acolo, unde cândva pământul sterp era brăzdat de fețele pământii ale țăranilor contelui Banatiński, azi au apărut obrăjorii proaspeți ai colhoznicilor: Hei Vania!... Vania... – răsună pe răzor”. EFROSIMOV Mii de scuze... Am o singură întrebare: Asta a fost tipărit ieri în „Ziarul de seară”.

GOGOAȘĂ Scuzați-mă, ce ziar? Citesc un manuscris! EFROSIMOV Îmi permiteți? (*Scoate ziarul și i-l arată lui Gogoasă.*)

GOGOAȘĂ (*după ce se uită în ziar*): Canalia! Ce părere aveți? ADAM Cine?

GOGOAȘĂ Marin-Roșcin! Uite cine! Nu, ascultați și dumneavoastră! (*Citește din ziar.*) „Acolo, unde cândva câmpurile sărăcăcioase erau lucrate de mujicii kifometați ai contelui Șeremetiev...” Ah, nemernicul... (*Citește.*) „... acum lucrează colhoznice cu basmale roșii.

— Egorka! strigă cineva pe ogor...” Porcul! EVA Te-a plagiat?

GOGOAȘĂ N-avea cum! Nu! Am fost în aceeași brigadă când am vizitat colhozul și fiindcă m-a urmărit ca o umbră, am văzut aceleași imagini.

DARAGAN Dar moșia a cui era? A lui Șeremetiev sau a lui Banatiński?

GOGOAȘĂ A lui Dondukov-Korsakov.

EFROSIMOV Ei, asta e! Acum rămâne să decidă publicul cui i-au reușit mai bine aceste tablouri...

GOGOAȘĂ Da... chiar așa... Cui i-au ieșit mai bine... Lingăului de grafoman care poleiește mereu realitatea sau lui Pavel Gogoasă-Nevictorie?

EFROSIMOV (*naiv*): Grafomanului i-au ieșit mai bine. GOGOAȘĂ Mersi, Adam, mersi. (*Către Efrosimov.*) Apollon Akimovici mi-a spus personal la Moscova: „Bravo! Viguros roman!”

EFROSIMOV Și cine e Apollon Akimovici?

GOGOAȘĂ Na-ți-o bună! Îți mulțumesc, Adam... Poate cetățeanul nu știe nici cine-i Saveli Savelievici? Poate n-o fi citit nici *Război și Pace*, nici n-o fi trecut vreodată pe la Direcția literară, dar știe deja să critice! EVA Pavel Alexandro viei! DARAGAN Tovarăși! Câte un păhărel de vodcă!

„-. în antreu sună telefonul. Daragan iese în fugă în antreu și închide camera cu o draperie.

Da... La telefon. (*Peuză. Pălește.*) A și plecat mașina? (*Pauză.*) Numaidecâtl (*Pune receptorul, cheamă încetișor.*) Gogoasă-Nevictorie! Gogoasă!

GOGOAȘĂ (*iese în antreu*): Ce hram mai poartă și ăsta?

DARAGAN E marele nostru chimist Efrosimov...

GOGOAȘĂ Să-l ia dracu'! Poate la chimie s-o fi pricepând el...

DARAGAN Stai, Gogoasă-Nevictorie, ascultă-mă! Eu plec acum, urgent, la aerodrom. Să faci ce-ți spun eu: fără să dai vreun telefon, și după ce-i spui lui Adam ca profesorul să nu iasă de aici sub niciun motiv, te duci și anunți – întâi, că profesorul Efrosimov, după bănuiala mea, a făcut o descoperire de o foarte mare importanță militară. Că această invenție, sub forma unui aparat, o are asupra lui. Că e aici. Asta-i una. În al doilea rând – după bănuielile mele, este zdruncinat psihic și poate face mari prostii, mă refer la străinătate... în al treilea rând – să vină imediat cineva să verifice toate astea. Atât. Dar, Gogoasă-Nevictorie, dacă profesorul va pleca de aici cu aparatul, tu vei fi tras la răspundere pentru un act de înaltă trădare.

GOGOAȘĂ Tovarășe Daragan, da vă rog... (*Se aud bătăi puternice în ușa apartamentului.*)

DARAGAN (*deschizând ușa, spune*): Degeaba mă rogi. Plec. (*Și dispare fără chipiu.*)

GOGOAȘĂ Tovarășe Daragan, v-ați uitat chipiul!

DARAGAN (*de după ușă*): Dă-l dracului!

GOGOASA Ce belea pe capul meu! (*încetișor.*) Adam! Adam!

ADAM (*ieșind în antreu*): Ce-i?

GOGOASA Ascultă, Adam. Ia măsuri să nu plece nicăieri de la tine chimistul ăsta afurisit cu aparatul lui, până mă întorc eu! ADAM Asta ce mai înseamnă?

OOGOASA Ne-am dat acum seama, eu și Daragan, că are asupra lui o invenție militară de importanță națională. Aparatul. ADAM Păi e un aparat de fotografiat!

OOGOASA Pe dracu' – de fotografiat! ADAM Ahaaa!

OOGOASA Mă voi întoarce însoțit. Și fii atent: tu răspunzi!

(*Se aruncă spre ușă.*) ADAM (*în ușă*): Unde-i Daragan?

GOGOASA (*de după ușă*): Nu știu.

ADAM Fir-ar să fie, ce seară blestemată! (*Se întoarce zguduit în cameră.*)

EVA Unde sunt Gogoasă și Daragan?

ADAM S-au dus la magazin.

EVA Ce trăsnii. Doar avem de toate...

ADAM Se întorc repede.

Pauză.

EFROSIMOV (*pe neașteptate*): Doamne! Jacques! Jacques! Ahi tâmpitul de mine! Am uitat să-l fotografiez pe Jacques... în primul rând! Doamne, asta-i nebunie curată. Dar nu se poate ca totul să înceapă așa brusc, chiar în momentul ăsta. Liniștiți-vă, Eva! Încă nu s-a terminat? Ah, ah... ah... (*Se apropie de geam și privește afară.*)

ADAM (*încet, către Eva*): Îl consideri normal? EVA Îl consider absolut normal.

EFROSIMOV Tot nu s-a terminat *Faust*?

EVA Aflăm imediat (*dă drumul la difuzor. Răsună ultimele măsuri ale scenei din templu, apoi începe marșul.*) Nu s-a terminat.

EFROSIMOV Și ce-i trebuia fiziologului Buslov *Faust*?

EVA Dragul meu, Alexandr Ippolitovici, ce s-a întâmplat? Nu vă mai frământați atâta, beți niște vini

EFROSIMOV Stați, ia stați!... Auziți, din nou...

ADAM (*neliniștit*): Ce-i? A, urlă un câine. Îl întărește armonica...

EFROSIMOV Ah, nu, nu... au urlat toată ziua. Și dacă ați ști cât mă neliniștește asta! Sunt pur și simplu sfâșiat de două dorințe: să-l aștept pe Buslov sau să-l las și să fug la Jacques... ADAM Cine-i

Jacques?

EFROSIMOV Ah, de n-ar fi Jacques, eu aş fi absolut singur pe lume, că doar n-o pot pune la socoteală **p &** mătuşa mea, care-mi calcă devotată cămăşile... Jacques îmi luminează viaţa... (*Pauză.*) Jacques e câinele meu. Văd odată patru inşi cu un căţel. Râdeau. Întreb, încotro? La spânzurătoare! Şi le-am plătit 12 ruble ca să nu-l spânzure. Acum e mare şi nu mă despart niciodată de el. În zilele fără toxicitate stă cu mine în laborator şi se-uită cum lucrez. De ce să spânzuri un câine?...

— EVA Alexandr Ippolitovici, trebuie neapărat să vă însuraţi.

EFROSIMOV Ah, nu mă voi căsători până nu aflu cum au evoluat câinii! Hai, spuneţi-mi odată, sfătuiţi-mă! Să-l aştept pe Buslov sau să fug la Jacques? Ei? EVA Dragă Alexandr Ippolitovici! Aşa nu se poate! Ce-o să i se întâmple lui Jacques al dumneavoastră? Asta-i neurastenie curată! Sigur că trebuie să-l aşteptaţi pe Buslov, să discutaţi cu el şi să vă duceţi apoi liniştit acasă, la culcare!

*Soneria. Adam se duce să deschidă. Intră: Gulie **r** I, Guller II şi Klavdia Petrovna. Ultimul intră Gogoasă, preocupat, neliniştit.*

GULLER I Salutare, Adam! Am aflat de căsătoria ta şi ne-am hotărât să trecem să te felicităm! Noroc! ADAM (*zdruncinat – nu l-a mai văzut pe Guller I în viaţa lui*): Salut! Intraţi? (*Intră cu toţii în cameră.*) OULLER II Fă-ne cunoştinţă cu soţia ta!

ADAM Iată, ea e Eva...

GULLER I Guller, prieten al lui Adam. Probabil că v-a povestit multe despre mine? EVA Nu, nu mi-a spus nimic... GULLER I Banditul! Vă rog să faceţi cunoştinţă, el e vărul meu, tot Guller. GULLER II Guller.

GULLER I Noi, Eva Artemievna, am luat-o şi pe Klavdia cu noi. Faceţi cunoştinţă! E o femeie de-a dreptul învăţată. Doctor. Psihiatru. Asta e. Nici despre ea nu v-a vorbit? Halal prieten! Ah, Adam! (*Către Eva.*) Nu vă supăra musafirii nepoştiţi? EVA Nu, nu, de ce? Prietenii lui Adam sunt toţi foarte simpatici. Ania! Ama! GULLER I Nu, nu vă deranjaţi! Verişorul meu Guller e responsabil cu aprovizionarea.

GULLER II Guller are dreptate. (*Desface un pachet.*) EVA Asta, zău, nu trebuia. Avem de toate ANIA (*intră, i se transmit cutiile. Pleacă.*) EVA Gogoasă, ia loc! Unde-i Daragan? Luaţi loc, tovarăşi! KLAVDIA Doamne, ce căldură!

EVA Adam, fă-le cunoştinţă... GULLER I Cu cine? Cu Alexandr Ippolitovici? Asta-i o problemă? Ne cunoaştem foarte bine.

GULLER II Guller, e evident că Alexandr Ippolitovici nu te

recunoaște.

GULLER I

EFROSIMOV

GULLER I KLAVDIA

EFROSIMOV KLAVDIA

GULLER I

EFROSIMOV GULLER I

zău, sunt atât vă recunosc...

EFROSIMOV

GULLER II

GULLER I GULLER II

GULLER I GULLER II

GULLER I EFROSIMOV

GULLER I

GULLER ÎI GULLER I

EFROSIMOV EVA

Nu se poate!

Iertați-mă... eu, zău, sunt atât de distrat... e într-adevăr, nu Cum, dar...

Las-o baltă, Guller, pe căldura asta nu-ți mai recunoști nici fratele. Mie în august mi se tolesc pur și simplu creierii. Ah, augustul ăsta! Scuzați, dar acum nu suntem în august! Cum nu-i august? Da-n ce lună suntem, după părerea dumneavoastră?

Ei poftim. S-a scrântit Klavdia de căldură! Alexandr Ippolitovici, spuneți-i, pentru Dumnezeu, în ce lună suntem?

În orice caz nu-i august, e asta... cum îi zice... cum îi zice?(*Pauză.*)

(*încet și semnificativ*): E luna mai la noi în U.R.S.S., Alexandr Ippolitovici, mai! Deci, anul trecut, tot în mai... la Dumbrava de pini... dumneavoastră stăteai la vila văduvei Maria Pavlovna Ofițerskaia, iar eu alături, la Kozlovi. Vă duceați să faceți baie cu Jacques și eu i-am făcut și o fotografie, acestui Jacques al dumneavoastră! Ce chestie... e perfect adevărat – Maria Pavlovna... se vede că mi-am pierdut total memoria! Ei, fotografiule, se vede treaba că nu ești o personalitate proeminentă. Mai bine uită-te ce aparat nemiapomenit are profesorul! Guller, ăsta nu-i aparat de fotografiat! Ce-mi tot povestești!... E un aparat de fotografiat străin! Guller!

De fotografiat!

Nu e de fotografiat – îți spun eu! Vedeți, cetățene Guller, ăsta este... Nu, nu, profesore, trebuie să-l învăț minte. Faci pariu pe 15 ruble? S-a făcut!

Ia spuneți, profesore, ce fel de aparat este ăsta? De fotografiat? Știți, nu-i un aparat de fotografiat, ci... Cum?!

Intră ANIA și a. Începe să scoată vasele din bufet. În difuzor un cor puternic, cu orchestră, cântă: „Gloria țării n-o vom păta!...”

GULLER I Hop! Scoate 15 ruble! Să te-nveți minte! GULLER II Cum? Iertați-mă, dar ăsta-i un „Pitic”! GULLER I Pitic ești tu!

Deodată se aude scheunatul unui cline, apoi țipătul scurt al unei femei.

ANIA (*scapă vasele*): Au... mi-e greață! (*Cade și moare.*)

Dincolo de fereastră se aud strigăte scurte care se sting înăsa repede. Armonica tace.)

GULLER I Ah! (*Cade și moare.*)

GULLER II Bogdanov! Ia aparatul! (*Cade și moare.*) KLAVDIA Mor! (*Cade și moare.*)

GOGOAȘĂ Ce-i asta?! Ce-i asta?! (*Se retrage cu spatele, începe să fugă și dispare din apartament, trântind ușa.*)

Muzica din difuzor se descompune. Se aude un ropot greoi de voci, dar se întrerupe brusc. Se lasă o tăcere totală.

EFROSIMOV O, cum am presimțit-o! Jacques?... (*Disperat.*)

Jacques!

ADAM (*se repede la Klavdia, îi privește fața, apoi se duce încet către Efrosimov. Devine amenințător.*) Iată deci ce fel de aparat era! Dumneavoastră i-ați ucis! (*Ieșindu-și din fire.*) Ajutor! Țineți-l pe omul cu aparatul! EVA Adam! Ce-i asta?! EFROSIMOV Nebunule! Ce faci! Înțelege odată!... Eva, scăpați-mă de pisica asta sălbatică! EVA (*uitându-se pe geam*): Au, ce-i asta! Adam, uită-te pe geam! Copiii au căzut la pământ... ADAM (*lăsându-l pe Efrosimov, fuge la geam*): Explicați-mi, ce-i asta?

EFROSIMOV Asta? (*în ochii lui Efrosimov sunt cețuri grele.*) Asta?! Negrul de pe scaunul electric!... Asta-i – trage pușcă! Țăsta e războiul! Țăsta e gaz solar!... ADAM Cum?! N-am auzit! Cum? Gaz! (*O apucă pe Eva de mină.*) După mine! mai repede, în beci! După mine! (*O Urăște pe Eva spre ieșire.*) EVA Adam, salvează-mă!

EFROSIMOV Stați! Nu fugiți! Pe voi nu vă amenință nimic! Înțelegeți odată că aparatul ăsta te apără de gaz! Am făcut o

descoperire! Eu! Eu, Efrosimov! Sunteți salvați! Țineți-o pe soția dumneavoastră să nu înnebunească!

EFROSIMOV

EFROSIMOV

ADAM Dar ei au murit? EFROSIMOV Ei au murit.

EVA Adam! Adam! (*Arătându-l pe Efrosimov.*) E un geniu! E un proroc!

Repetă! Geniu? Cineva care a văzut vii printre morți, să repete cuvintele ei! EVA (*într-un acces de teamă*): Mi-e frică de morți

Ajutor! în beci! (*Fuge.*)

ADAM încotro? Stai! Oprește-te! (*Fuge după ea.*) SIMOV (*singur*): Au murit... Și copiii? Copiii? Ar fi crescut și ar fi avut idei... Ce fel de idei? Să spânzure un câțel?... Iar tu, prietenul meu!... Ce idee aveai tu în afară de una – să nu-i faci nimănui rău, să stai lungit la picioarele mele, să mi te uiți în ochi și să mănânci pe săturate!... De ce să spânzuri un câine?...

Lumina începe să se stingă încetul cu încetul și peste Ora se lasă întunericul.

C O RTINA

Actul al doilea

EVA

Un mare magazin universal în Oraș. Scara interioară...

Geamurile uriașe de jos sunt sparte și în magazin se află.

un tramvai deraiat. Vâtmănița e moartă. Pe o scăriță de

Ungă un raft, un vânzător mort cu o cămașă în mâini. O

femeie moartă, aplecată peste tejghea. Un mort la intrare

(a murit în picioare).

Dar alți morți nu sunt.

Cumpărătorii au luat-o probabil la goană și au murit pe străzi. Pe dușumeaua magazinului sunt împrăștiate pachete cu cumpărături călcate în picioare.

În geamurile gigantice ale magazinului universal – infernul și paradisul. Paradisul, sus, e luminat de soarele de dimineață, iar infernul, jos, de o vâlvătaie mare, densă, între ele plutește fum, iar prin fum o cuadrigă fantomatică deasupra ruinelor și a jăriștei. E o adevărată tăcere de moarte.

E v a intră din stradă, trecând prin fereastra spartă. Rochia îi este ruptă. Eva e, evident, zdruncinată psihic.

(*vorbește întoarsă cu fața spre stradă*): Dar vă previn, nu rămân singură mai mult de un sfert, de oră! Mă auziți? N-am, mai puține drepturi la compătimire și atenție decât Jacques! Sunt o femeie tânără și, la urma urmei, sunt o femeie fricoasă, slabă... Dragii mei, iubiții mei, ei bine, hsi că fac tot, dar nu plecați departe... să simt prezența voastră! Bine? Da? Au plecat!... (*Se așază pe scară.*) în primul rând să-mi aprind o țigară... chibrituri... (*Către vânzătorul mort.*) Chibrituri! (*Scotocește prin buzunarele lui, scoate niște chibrituri, își aprinde țigara.*) Probabil că te certai cu cumpărătoarea, nu? Oi fi având copii?

DARAGAN EVA

DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

EVA DARAGAN

Ei, lasă. (*Urcă pe scară și începe să aleagă cămăși de pe rafturi.*)

Sus se aude zgomotul unei căderi, pe scară se risipesc cioburile geamurilor sparte, apoi, de sus, coboară în fugă Dara. g a n. E împachetat până la git într-un costum îmbibat în ulei. Costumul e rupt și însângerat. Pe piept îi atârnă o lanternă aprinsă. Părul îi e cărunt. Daragan fuge în jos pipăind totul cu mâinile, fără siguranță. E orb.

La mine! La mine! Hei, tovarăși! Cine-i aici? La mine! (*Ajungând jos cad el a capătul scării.*) (*venindu-și în fire, strigă ascuțit*): Un om viu. (*își acoperă fața cu mâinile.*) Un viu! (*Strigă spre stradă.*) Bărbați, întoarceți-vă! Adam! A apărut primul om viu! Un aviator! (*Către Daragan.*) Vi se va da imediat ajutor! Sunteți rănit? O femeie? Da? O femeie? vorbiți mai tare, am asurzit!

Sunt femeie, da, femeie!

Nu, nu vă atingeți de mine! Port moartea în mine! i Pentru mine gazul nu e periculos! înapoi, că de nu, trag! Unde mă găsesc? Sunteți într-un magazin universal! Chemați un militar la mine! Hei, femeie, un militar!

Nu-i nimeni aici! Luați o hârtie și un creion! N-am, n-am...

A, fir-ar... Te pomenești că în afară de o femeie de serviciu analfabetă, nu-i nimeni! Nu vedeți? Nu vedeți?

O, femeie proastă! Sunt orb. Am căzut cu spatele! Nu văd lumea... *(Se întoarce cu fața spre ea.) (recunoscându-l):* Daragan? Daragan! O, cât sufăr!... *(Se culcă.)* Am niște ulceratii înăuntru...

Ești Daragan! Daragan!

Poftim? Se poate... Ți s-a spus doar să nu te apropii de mine!... Ascultă, femeie! Sunt contaminat, dement și muribund. Ah... *(Geme.)* Ia o hârtie și un creion!... Știi să scrii? Dar lasă-mă să-ți scot costumul! Ești plin de sânge!

(cu violență): Nu vrei să-nțelegi odată? Înapoi! Sunt periculos!

EVA Ce să fac?... Adam... Adam! Nu mă recunoști după voce?

DARAGAN Cum? Mai tare, mai tare, surzesc... Scrie: raportează. Am doborât barajele aeriene și bombardierele noastre au trecut. Dar toți membrii escadrilei au pierit, împreună cu aparatele, în afară de mine. Încă ceva: orașul e în flăcări și cuibul de viespi al fasciștilor e cuprins de foc. De flăcări! Daragan însuși, otrăvit de soluție, a orbit și a căzut pe pământ. Este necăsătorit. Pensia i-o cedează statului, fiindcă el, Daragan, nu are pe nimeni. Iar decorația, roagă să-i fie pusă în coșciug. În afară de asta roagă să fie anunțată... să fie căutată... ah, am uitat. Evei să i se spună că Daragan... Data, ora și la statul major. *(Strigă.)* Hei, hei, tovarăși *(Sare în picioare, își frânge mâinile, merge.)* Milostiviți-vă careva! Împușcați-mă! În numele omeniei! Nu pot suporta asemenea chinuri! Dă-mi pistolul! Mi-e sete! Sete! EVA Nu-ți dau revolverul! Bea!

DARAGAN *(Încearcă să bea din ploscă și nu poate să înghită.)*

Revolverul! *(Bâjbâ le.)*

EVA Nu ți-l dau! Nu ți-l dau! Rabdă! Vin numaidecât bărbații!

DARAGAN Ard pe dinăuntru! Ard în vâlvătaii!

În difuzor izbucnește o explozie de trompete.

EVA Un semnal! Din nou un semnal! *(Strigă.)* De unde? De unde!

Difuzorul amuțește.

DARAGAN Să nu lăsați doctorii să se apropie de mine! Îi împușc pe toți, ticăloșii! De ce nu-i e nimănui milă de un orb? Chemați pe cineva! Sau, poate, sunt prizonier?

EVA Vino-ți în fire! Vino-ți în fire! Eu sunt Eva! Eva! Nu mă știi! O, Daragan, nu suport să-ți văd chinurile! Eu sunt Eva!

DARAGAN Nu țin minte nimic! Nu știu pe nimeni! Ajutori. Se

aude zgomotul unui automobil.

EVA Ei sunt! Ei! Ce noroc! Adam! Adam! Încoace! Vino încoace! E un om viu aici!

Intră în fugă Adam și Efrosimov.

EFROSIMOV ADAM

EVA

DARAGAN

EFROSIMOV EVA

EFROSIMOV DARAGAN

EVA

EFROSIMOV DARAGAN

EVA

Doamne Dumnezeu!

Alexandr Ippolitovici, ăsta-i Daragant De unde vine? De unde? A căzut cu aparatul din cer! Înapoi cu toții! Înapoi! Moartea! Am pe mine rouă!

Cu ce gaz sunteți otrăvit? Cu ce gaz? Mai tare, mai tare! A surzit... A surzit?... *(Mută un buton la aparat.)* Tovarășe! Raportez: am văzut stâlpi de fum, erau fără de număr!

A înnebunit, dragă Adam! Nu recunoaște pe nimeni! Dragă Adam, mai repede că moare! *(îndreaptă raza aparatului asupra lui Bărăgan.)* *(stă un timp nemișcat și geme, apoi învie... Se așază.)* Aa...

(plânge, îl apucă pe Efrosimov de mâini): Dragule, iubitul, ești mare, minunat, omul meu în mov, să-ți sărut ochii, ochisorii! *(îl mângâie pe cap pe Efrosimov, îl sărută.)* Ce deștept e!... Aha! Aha! mai dați-mi un otrăvit! mai dați-mi!... *(Bâjbâie cu faza, o îndreaptă spre vânzătorul mort).* Nu! ăsta s-a dus! Nu!... Nu va mai fi Jacques Professore! Professore! Ce faceți! Liniștiți-vă! Da, da, mulțumesc... Aveți dreptate. *(Se așază.)* Am început să văd. Nu înțeleg cum s-a făcut asta... Cine sunteți? *(Pauză.)* Eva?! Da, eu sunt. Chiar eu.

Nu stați așa aproape, îmi scot singur costumul-și-l scoate.) Adam? Da, eu sunt.

Dar nu mai stați lângă mine! Vă otrăviți! Cum ați ajuns aici? A, da, parcă. – înțeleg: eu am căzut aici, iar voi erați întâmplător în magaain... îmi vâjâie capul! Deci ați venit aici... și... Nu, Daragan, nu-i așa.

Nu-i spuneți de la început adevărul că pe urmă nu vă mai descurțați cu el. Da, asta așa e.

Nu, de fapt n-am înțeles. chiar totul... (*Bea.*) De unde vii?

DARAGAN Când mă întorceam din... adică, într-un cuvânt, când am terminat manevrele... (*în difuzor începe un marș militar.*) De ce e muzică?

EFROSIMOV

ADAM

EFROSIMOV DARAGAN

EVA DARAGAN

ADAM DARAGAN

ADAM EFROSIMOV

ADAM

DARAGAN

ADAM

EVA (*plânge*): Din nou! Din nou! Asta-i moartea care zboară prin lume în zdrențe și ba urlă în limbi necunoscute, ba sună ca o muzică!

ADAM Eva, taci odată! (*O zgâlțâie de umeri.*) Taci! Evă fricoasă! Dacă înnebunești, cine o să te facă bine? EVA Da, da... (*Se liniștește.*)

DARAGAN El e Efrosimov?

Muzica de la radio se întrerupe.

ADAM Da.

DARAGAN la stați, ia stați... El a inventat, da, el a inventat un aparat... E război, de altfel o știți probabil și dumneavoastră! (*Se uită înapoi, vede tramvaiul.*) Ce înseamnă asta?... (*Se ridică, se apropie de vântăniță, se uită.*) Cum? Moartă? A deraiat? O bombă? Da? Duceți-mă la statul major. ADAM Uite ce-i, Daragan, în Oraș nu mai e niciun om. DARAGAN Cum adică – niciun om... ah, capul încă nu mi s-a limpezit... Sunt la curent... Când am decolat eu? Când?! Da, aseară, când ăla citea despre țărani nu știu cărui prinț... Ascultați-mă, toată lumea-i în război!... EVA Daragan, în Oraș nu mai e nimeni, în afară de noi! Ascultă liniștit ca să nu înnebunești. DARAGAN (*apatic*): Unde-au dispărut cu toții?

EVA Aseară, îndată după ce ai plecat, a venit gazul și i-a sufocat pe toți.

EFROSIMOV Am rămas doar noi: Eva, Adam al ei, și eu. DARAGAN Eva! Adam?... De altfel, și ieri îmi păreați ciudat... nebun.

EFROSIMOV Nu, nu! Sunt eu zdruncinat nervos, dar nu mă mai tem să înnebunesc, iar dumneata te temi! mai bine nu te mai gândi la nimic. Culcă-te. Înfofolește-te.

DARAGAN (*cu un zâmbet strâmb*): în Oraş sunt două milioane de locuitori – unde dracu' au... doar eu ştiu mai bine cum e cu atacul... întrebaţi-l pe el! O să vă spună... cu ce gaz poate fi sufocat Oraşul! EVA Ştim, ştim... (*Face o cruce cu degetele.*) Negru... (*Plânge.*)

Daragan se uită în jur neliniştit, se gândeşte la ceva, se duce la fereastră – are un mers de om bolnav. Priveşte îndelung, apoi se ia cu mâinile de cap.

ADAM (*neliniştit*): Daragan, Daragan, încetează...

DARAGAN

A DAM DARAGAN

EVA DARAGAN

ADAM

DARAGAN ADAM

DARAGAN EVA

DARAGAN

ADAM

DARAGAN

EFROSIMOV DARAGAN

EFROSIMOV

DARAGAN EVA

ADAM

(*strigă încet*): Un avion! Ei, tovarăşi! Un avion pentru comandant! (*Cotrobăie prin buzunar ei scoate o mică bombonieră, i-o arată lui Efrosimov.*) Ai văzut? Ai văzut? Ah, îşi închipuie că sovieticii sunt nişte guzgani de câmp? Ah, fir-ar umblăm în opinci, nu? Țărani cu păr pe limbă, da? Două milioane? Fabrici? Copii? Ai văzut? Ai văzut cruciulița? Mi s-a spus – fără porunca Consiliului militar revoluționar să n-o arunc! Dau eu ordinul – deşurubeaz-o, arunc-o! Unde? Unde? Unde?

Drept înainte, înainte! Una-două, unde trebuie. Ştiu eu casa la care trebuie dusă năframa! Adam, Adam, ține-l!

(*ascunde bomboniera, se aşază istovit. Cu severitate*): De ce arde Oraşul?

Tramvaiele au mai circulat o oră, au intrat unele în altele, şi automobilele cu şoferii morţi... Arde benzina.

Voi cum aţi scăpat?

Profesorul ne-a pus sub o rază, după care organismul nu mai absoarbe niciun fel de gaz. (*sculându-se*): Trădător de patrie! Ce faci, ce

spui, Daragan! Dă-mi revolverul! Nu ți-l dau! Cum? (*Pipăie, scoate din buzunarul costumului exterior o bombă cu miner.*) Să răspundă! Să răspundă profesorul Efrosimov I Mi-am dat seama ce a inventat încă din seara aia. Și iată, oricâți oameni vor fi rămas în Oraș, voi doi sunteți martori, în ce fel i-a răspuns profesorul Efrosimov lui Daragan! E un criminal. Jur! (*tresărind*): Ce s-a întâmplat? Nu vă supărați. O să ne lămurim în curând. Dar dacă aflu ceva rău, vă sfătuiesc să ieșiți imediat din magazin. De ce aparatul dumneavoastră n-a fost predat la timp statului?

(*apatic*): Nu înțeleg întrebarea. Ce înseamnă: la timp?

Răspundeți!

Adam! Adam! Ce te uiți? Professore, de ce nu spui nimic?

Îți interzic! Îți poruncesc să lași bomba. 376

DARAGAN ADAM

EFROSIMOV

EVA

EFROSIMOV

DARAGAN

EFROSIMOV

DARAGAN

EFROSIMOV DARAGAN

ADAM

DARAGAN EFROSIMOV

DARAGAN

EFROSIMOV

Cine ești tu să-mi poruncești mie? Eu, primul om din Oraș care a rămas în viață, membrul de partid Adam Krasovski, am luat asupra mea puterea în Oraș, și această problemă a fost deja clarificată. Îți interzic să-l ataci pe Efrosimov! Iar dumneavoastră, profesore, explicați-i, ca să-l liniștiți. M-a... cum se spune... m-a speriat... L-ai speriat!

Descoperirea am făcut-o la întâi mai... am aflat că poți anihila toate substanțele otrăvitoare – și atunci nu le rămâne decât să zacă la magazie. După ce a fost expusă razei celula vie nu numai că nu absoarbe nicio substanță otrăvitoare, dar chiar și după ce organismul a fost otrăvit, o ființă vie mai poate fi salvată, numai să nu fi murit încă. Atunci am înțeles că nu va fi război cu gaze. M-am iradiat pe mine. Dar numai pe cincisprezece dimineața meșterul mi-a adus cutia în care am

montat soluția de permanganat în lentile și raza polarizată. Am ieșit în stradă și spre seară eram la Adam. Iar la o oră după venirea mea a fost otrăvit Orașul. Dar voiati să dați raza asta în străinătate? Am dreptul să vreau tot ce vreau. *(culcându-se)*: Auzi, Adam, ce spune specialistul...

Voiam... Tuturor țărilor deodată... Nu mai am putere. Tremur tot... Și totuși trebuie să zbor, să mă scol și să zbor... Dar aripile mele! Aripile mele! Sunt oare întregi? Oasele-mi sunt rupte! Dar pe dinăuntru nu mă mai arde! Cum, cum de s-a putut? Doar am întâlnit escadrila lor și i-am făcut praf!...

(aplecându-se către Daragan): Nu erau aceia, Daragan, aceia au trecut prin stratosfera, mai sus. Bine, bine... am să zbor... am să zbor. N-o să zburați nicăieri. Și nici n-aveți de ce să zburați!...

Cum s-a terminat? Vreau să știu cum s-a terminat. Știu eu cum se va sfârși! Tăceți! Nu numai să zburați, dar nici să stați așezat n-aveți voie... Veți sta culcat mult timp, dacă nu vreți să muriți.

DARAGAN Alături de mine n-a fost niciodată o femeie. Aș vrea să stau într-un așternut curat și să am lângă mine ceai cu lămâie, pe un scaun. Sunt bolnav!...! Iar după ce voi fi stat de ajuns culcat, mă voi ridica până sub tavan, și la asfințit... *(către Adam)*: Moscova? ADAM Moscova tace!

EVA Auzim doar frânturi de muzică și cuvinte fără nicio legătură, în diverse limbi! E război în toate țările. Se războiesc între ei.

ADAM În zori am făcut cincizeci de kilometri cu mașina și n-am văzut decât cadavre și cioburile unei bombe de sticlă, în care, spune Efrosimov, erau bacili de ciumă.

DARAGAN Nemaipomenit! Dar eu nu mai vreau să ascult. Nu-mi mai spuneți nimic. *(Pauză. Arătînd spre Adam.)* Să ordone el, eu mă supun. ADAM Eva, ajută-mă să-l ridic, *(îi ridică pe Daragan.)*

EVA *(apucă boccea)*. DARAGAN Încotro?

ADAM Spre păduri. După benzină. DARAGAN Și după avion!

ADAM Bine, hai să mergem. Poate ne strecurăm pe aerodrom. Pe urmă ne întoarcem aici să luăm mărunțișurile. Și valea! Că altfel putem să nu ne mai strecurăm deloc!... *(Pleacă.)*

O pauză lungă. Se aude cum pîcăne mașina și pornește.

După o vreme în magazin dă buzna Gogoasă-Nevictorie. Sacoul de pe el e rupt. E plin de noroi.

GOGOĂȘĂ *(înnebunit)*: Cel mai important lucru e să nu-mi pierd mintea și să nu mă gândesc, să nu-mi mai bat capul de ce am rămas

numai eu în viață. Doamne! Doamne! (*își face cruce.*) Iartă-mă că am colaborat la revista „Ateul”. Iartă-mă, dragă Doamne! Față de oameni pot să tăgăduiesc, că doar semnam cu pseudonim, dar pe Tine n-am să te mint – eram chiar eu! Am colaborat la „Ateul” din nesocotință. Ți-o spun numai Ție, Doamne, că sunt credincios până-n măduva oaselor și urăsc comunismul. Și-ți promit în fața morților că dacă mă înveți cum să ies din Oraș și să-mi păstrez viața, eu... (*Scoate manuscrisul.*) Maică Precistă, dar cu colhozurile te-am ofensat cumva? Păi ce mare lucru? Până acuma erau și ei, țăranii, fiecare de capul lui, iar acum vor fi împreună. Ce diferență-i, Doamne? N-o să se prăpădească ei, fir-ar să fie de afurisiți! Privește, o Doamne, la robul Tău ce piere, la Gogoasă-Nevictorie, salvează-l! Sunt ortodox, Doamne, și bunicul meu a slujit la consistoriu. (*Se ridică din genunchi.*) Ce-i cu mine? Se pare că m-am scrântit de frică, recunosc. (*Țipă.*) Nu mă înnebuniți! Ce caut? Măcar un om, unul care să mă învețe...

Se aude strigătul slab și îndepărtat al lui Markizov: „Ajutor!”

Nu se poate! Mi se nă>are! Nu există oameni vii în Oraș!

Markizov intră tiriș în magazin. În spinare are o traistă; un picior îi este dezgolit și se vede talpa acoperită de ulcerații.

MARKIZOV Uite c-am ajuns... Aici am să mor... Mă doare. Mă înec în lacrimi și n-are cine să mă ajute, îmi putrezește piciorul! Toți au fost omorâți pe loc, numai eu trebuie să mă chinui. Și pentru ce? Am să strig ca un prizonier nefericit, până mi-oi da sufletul de-atâta strigat. (*Strigă încet.*) Ajutor! GOGOĂȘĂ Un om! Viu! Mi-a fost auzită rugăciunea! (*Se repede la Markizov, îl îmbrățișează.*) Păi dumneata ești Markizov?!

MARKIZOV Eu, eu sunt Markizov! Iaca, vezi, cetățene, mă prăpădesc! (*Îi îmbrățișează pe Gogoasă, plânge.*) GOGOĂȘĂ Nu, asta dovedește că nu sunt nebun. Te-am recunoscut! Dar dumneata pe mine?

MARKIZOV Păi cine ești dumneata?

GOGOĂȘĂ Cum se poate să nu mă recunoști, Doamne Dumnezeule! Recunoaște-mă, te implor! Îmi va fi mai ușor...

MARKIZOV Nu știi de ce, dar văd prost, cetățene... GOGOĂȘĂ Eu sunt Gogoasă-Nevictorie, un scriitor ultracunoscut! Amintește-ți, pentru Dumnezeu, doar am locuit în aceeași casă! Îmi amintesc foarte bine de dumneata, ai fost dat afară din sindicat pentru huliganism... într-un cuvânt, ești Markizov!

MARKIZOV Pentru ce m-au dat afară din sindicat? Pentru ce? Fiindcă am bătut un birocrat? Păi cum să nu bați un ticălos ca el? Cine să-l pedepsească în afară de mine? Fiindcă beau? Păi cum să nu bea un brutar? Toți au băut: și bunicul, și străbunicul. Poate fiindcă citeam cărți? Dar cine o să-l învețe pe brutar, dacă n-o să citească singur? Ei, lasă, nu-i nimic. Așteptați numai puțin. Mă exclud eu singur. Iată, cetățene, mă și învâluie ceața, în curând voi pleca...

GOGOASAĂ Acum te rog altceva: păstrează-i viața cetățeanului Markizov. Nu mă rog pentru mine, ci pentru aproapele meu.

MARKIZOV Privește pe fereastră, cetățene, și vei vedea că nu există pic de Dumnezeu. Asta-i treabă sigură.

GOGOASAĂ Păi cine, dacă nu cumplitul Dumnezeu, a pedepsit pământul cel păcătos!

MARKIZOV (*stins*): Nu, au împrăștiat un gaz care a înăbușit U.R.S.S.-ul... Nu mai văd nimic...

GOGOASAĂ Ridică-te, ridică-te, dragul meu! O, cât ar fi de crud să dispari după ce ai apărut. Efrosimov *intră cu o boccea și o geantă. Văzându-i pe Gogoasă și pe Markizov înlemnește. Gogoasă, văzându-l pe Efrosimov, plânge de bucurie.*

De unde veniți, oameni? Cum ați apărut în Oraș?

Profesorul... Efrosimov?...

(*către Gogoasă*): Dați-mi voie, dar dumneata ai fost aseară la Adam... Nu dumneata ai scris despre colhoznice?

Da, da! Eu! Eu! Eu – Gogoasă-Nevictorie!

(*aplecându-se spre Markizov*): Și ăsta? Ce-i cu el? Este cel care m-a atacat!... Deci în momentul catastrofei erați în Oraș, cum de-ați rămas în viață?!

(*înăbușit*): Am luat-o la fugă pe străzi și am stat pitit într-un beci, m-am hrănit numai cu șalău, iar acum simt c-o să dau ortul popii.

A... s-a auzit ușa! Îmi amintesc... (*Către Gogoasă*):

Răspundeți-mi, când i-am fotografiat pe Eva și

Adam, ați apărut în cameră?

Da, m-ați orbit!

Da, e clar. (*Către Markizov.*) Dar dumneata, cu dumneata nu înțeleg! Cum putea să te atingă raza? Doar dumneata nu erai în cameră?

(*stins*): Raza? A! Mă urcasem pe fereastră.

A-a-a... Uite, vedeți cum e soarta... (*Aprinde raza din aparat, îl*

luminează pe Markizov. Acesta se mișcă, deschide ochii, se așază.) Mă vedeți?

EFROSIMOV

GOGOAȘĂ

EFROSIMOV

GOGOAȘĂ EFROSIMOV

MARKIZOV EFROSIMOV

GOGOAȘĂ EFROSIMOV

MARKIZOV EFROSIMOV

MARKIZOV EFROSIMOV

MARKIZOV EFROSIMOV

MARKIZOV

EFROSIMOV

MARKIZOV

EFROSIMOV

GOGOAȘĂ MARKIZOV

EFROSIMOV MARKIZOV

EFROSIMOV MARKIZOV

EFROSIMOV MARKIZOV

Acuma văd.

Dar piciorul?

Mai bine, o, pot să respir.

Aha. Acum vedeți... M-ați făcut burjui. Dar nu sunt câtuși de puțin un *bourgeois*, o nu! Și ăsta nu-i un aparat de fotografiat. Nu sunt fotograf și nu sunt alcoolic!!

În difuzor se aude muzică.

Ce alcoolic! Dumneavoastră, cetățene, sunteți un savant! Permiteți-mi să vă sărut mâna... și să vă spun niște versuri... Gazu-și deschide deasupra orașului vâna... Dar m-a salvat savantul... Dați-mi mâna!

Du-te dracului! Eu nu beau niciodată. Fumez doar...

Ai, că rău mai sunteți... Vreți o țigară? Fumați-o sănătos, vă rog...

(*isteric*): Ce drept ai dumneata să mă faci alcoolic? Cum ți-ai permis să-mi bagi pumnul sub nas?! Eu am stat toată viața în laborator și nici măcar n-am fost înșurat, iar dumneata vei fi fost pesemne de vreo trei ori. Alcoolic ești dumneata! O afirm în fața tuturor și te dau în judecată. Am să te dau în judecată! Profesore, ce-i cu dumneavoastră?! Cetățene, omule drag, liniștește-te! Nici vorbă – de trei ori! M-au târât

prin judecăți, mi-au terfelit pur și simplu sufletul! O, om măreț! Respir... Luați o gură! Nu beau.

Cum puteți să nu beți... O să muriți de nervi. *Muzica din difuzoare încetează.*

Credeți că eu nu înțeleg... păi eu am sărit într-un tramvai, iar taxatoarea e moartă: iar eu îi întind o monedă... (*îi toarnă lui Efrosimov vodcă în gură.*)

Respiri normal?

Normal. (*Respiră.*) Absolut normal. Mă credeți că voiam să mă înjunghii?...

Ai cangrenă-Păi cum să nu am? Sigur că am! Văd și eu – cangrenă. Dar las că până' la nuntă trece.

EFROSIMOV Dar înțelege odată – cangrenă! Cine o să-ți taie acum piciorul? Va trebui s-o fac eu. Și doar nu sunt medic.

MARKIZOV Am încredere în dumneavoastră... Tăiați-l! T₃FROSIMOV Prostule! Trebuia să te urci cu amândouă picioarele pe pervaz! Raza n-a atins talpa...

MARKIZOV Asta zic și eu... ignoranța-i de vină! Ignoranța!

Am pus un singur picior, ca tâmpitul... Ei, dă-l dracului de picior! (*Declamă.*) Om măreț ce astăzi vii, secolii te vor slăvi!...

EFROSIMOV Te rog fără strigăte... Ține-ți firea, că altfel o să căpiezi. Ia exemplu de la mine.

GOGOASĂ (*într-un acces brusc de furie.*) Pretind să mă iradiați și pe mine! Eu de ce am fost uitat?!

EFROSIMOV Ai înnebunit? Ai fost iradiat odată, smintitul!

Stăpânește-te... Și nu pune mâna pe aparat!

MARKIZOV la mâna de pe aparat, ei fir-ar... îl strici!

GOGOASĂ Explicați-mi măcar, ce-i cu minunea asta?! EFROSIMOV Of, nu-i nicio minune. Permanganatul și raza sunt polarizate... MARKIZOV înțeleg, permanganat... Să nu te atingi de aparat!

Lasă-l, nu înțelegi? Ah, respir, respir...

EFROSIMOV Da' nu vă mai uitați așa la mine! Aveți amândoi niște ochi absolut isterici. Mi-e și greață, mi-e și frică! Hârtie și creion, să nu uit ce mai trebuie luat de aici, din magazin. Ce aveți acolo, în buzunar?

GOGOASĂ Manuscrisul romanului meu. EFROSIMOV A, mai bine nu... La dracu' cu Apollon Akimovici al dumitale. MARKIZOV Altă

hârtie nu-i. Dă-l încoace! (*îi ia lui Gogoasă manuscrisul.*) EFROSIMOV
Scrieți... astea... of, Doamne... astea cu care se taie pădurile! GOGOĂȘĂ
Topoare? MARKIZOV Topoare!...

EFROSIMOV Topoare. Medicamente... Luați tot, tot ce vă cade
sub mână, tot ce este necesar pentru viață.

Se aude zgomotul unui camion.

Uite-i! Au sosit! (*Iese în fugă pe geam, strigă.*)

Eva! Adam! Am mai găsit doi vii!

Se aude, drept răspuns, strigătul înfundat al lui Adam-Da, doi vii!

Uite-i! (*Iese în fugă.*)

GOGOĂȘĂ (*agățându-se de el*): Noi suntem ăia vii... Iată-ne!

(*Fuge după Efrosimov.*)

MARKIZOV Iată-ne!... (*Vrea să fugă, dar nu poate.*) Și la mine,
uitați-vă și la mine! Și eu sunt viu! Sunt viu... Ehe, ai cam terminat-o cu
alergatul Markizov, și n-ai să mai fugi niciodată... (*Strigă.*) Să nu mă
părășiți, să nu mă păărășiți... Bine, am să aștept!...

*În fereastră, se prăbușește fără zgomot un cartier întreg și apar
un rând de coloane și niște cai, într-o lumină ciudată.*

Cetățeni, uitați-vă pe fereastră!

CORTINA

Actul al treilea

Interiorul unui cort mare la marginea unei păduri seculare.

Cortul e plin de obiecte diverse: câțiva butuci de lemn drept

*...scaune, o masă, un radioreceptor, o armonică, o mitralieră și,
nu se știe de ce, un jilț somptuos. Cortul e făcut din tal ce s-a nimerit:
foaie de cort, brocart, țesături de mătase, mușama. Una din laturile
cortului e dată la o parte și se*

...vede un curcubeu ce scânteiază deasupra pădurii.

*Amiază. M-ar k i z o v, în cârje, cu un pince-nez albastru, stă în jilț
cu o carte arsă, ferfenițită în rrâini.*

MARKIZOV (*citește cu voce tare*): „... Nu e bine să fie omul
singur. Să-i facem ajutor pe măsură...” Teoria-i bună, da de unde să-l
iei! mai departe e o gaură. (*Citește.*) „... Adam și femeia lui erau
amândoi goi și nu se rușinau”. Au ars cartea în locul cel mai interesant.
(*Citește.*) „... Șarpele însă era mai; viclean decât toate dobitoacele
pământului...” și punct. Iar mai departe foile sunt smulse. *Intră
Gogoasă – N evictorie. Are, ca și Markizov, barba crescută, hainele
rupte, udate de ploaie. Își arunca de pe umăr pușca de vânătoare, zvârle*

într-un colț o pasăre ucisă.

Despre tine scria așa: „Șarpele însă era – viclean decât toate dobitoacele pământului...” Ce șarpe! mai du-te naibii! E gata masa? Peste o jumătate de oră, luminăția voastră. Ia să bem câte un păhărel și să gustăm ceva... Da, dar știi că Adam controlează toate rezervele de spirt.

GOGOĂȘĂ E-he-hei... Păi frumos îi stă să-și bage nasu' unde nu-i fierbe oala? La noi aici fiecare este un Adai» în domeniul de care este răspunzător. Dar de tine

GOGOĂȘĂ MARKIZOV

GOGOĂȘĂ MARKIZOV

zău că mă mir – nu-l lăsa să ți se urce-n cap. Cine răspunde de alimente? Tu! Prin urmare ai puteri depline să le chivernisești. M-am obișnuit să trag o dușcă înainte de masă și de altfel, nu muncesc mai puțin, ba poate chiar mai mult decât alți... Adami!

MARKIZOV Așa-i, corect, cetățene Șarpe! (*Își scoate pince-nez-ul. Beau, mănâncă.*)

GOGOĂȘĂ (*pe neașteptate*): Ia stai... (*Fuge la radioreceptor, învârtește butoanele, aprinde lămpile.*)

MARKIZOV Nu-i nimic, am ascultat toată dimineața. E pustiu, frate Șarpe. GOGOĂȘĂ Mai lasă moda asta, de a-mi zice șarpe. (*Beau.*)

MARKIZOV Trebuie să-ți spun camă plictisesc fără lectură... Și cum am putut să-l pierd pe contele de Monte Cristo, ah, Doamne! Uite asta am cules-o în beci!... Tot ce-a rămas dintr-o carte... da... Și pe deasupra... e despre ai noștri: despre Adam și Eva. GOGOĂȘĂ (*uitindu-se în carte*): O aiureală mistică!

MARKIZOV Plicticoasă mai e lumea asta pustie. GOGOĂȘĂ Observ cu bucurie că te-ai schimbat total după pieire. Și totuși, orice s-ar spune, eu atribui acest lucru influenței mele. Literatura e un lucru mare!

MARKIZOV M-am schimbat din cauza piciorului. Acum că sunt șchiop nu pot să mă mai bat, și citesc mult, tot ce-mi pică în mână. Numai că, uite, în afară de cartea asta ruptă nu mi-a picat nimic...

GOGOĂȘĂ Păi hai să mai citim o dată romanul meu! MARKIZOV L-am mai citit de două ori...

GOGOĂȘĂ Mai ascultă-l o dată. Doar n-o să-ți pice urechile! (*Scoate manuscrisul, citește.*) „Capitolul I. Acolo unde cândva pământul sterp era brăzdat de fețele pământii și istovite...” Vezi, eu

mai și corectez pe parcurs. Am introdus „istovite”. Sună? MARKIZOV Cum să nu sune?... Sună.

GOGOAȘĂ M-da... „ale țăranilor prințului Volkoński”. După o îndelungă cugetare l-am înlocuit pe prințul Banatiński cu prințul Volkoński... Ai observat!? MARKIZOV Am observat.

GOGOAȘĂ la aminte!... „... Volkoński, astăzi au apărut obrăjorii proaspeți ai colhoznicilor... Hei, Vania! Vania! – răsună pe răzor...”

MARKIZOV Stop! Haltă! Hai să te luăm pe tine: ești un om-mare, scrii grozav, ai geniu. Explică-mi, de cerf literatura e întotdeauna așa de plicticoasă? GOGOAȘĂ Ești un tâmpit, iată explicația!

MARKIZOV Despre ce-i tipărit n-am ce spune. Ce-i tipărit se citește întotdeauna cu plăcere, dar când e vorba de literatură... „Hei, Vania, Vania” – și nimic altceva. Răzorul și colhozul!

GOGOAȘĂ Doamne! Ce harababură e-n capul acestui om, degeaba îl înveți! Deci, după părerea ta, literatura-i numai în manuscrise, da? Și de ce zici că întotdeauna-i cu răzorul și colhozul. Ai citit multe?

MARKIZOV Am citit o groază.

GOGOAȘĂ Când golăneai prin Oraș? De-aia te-or fi și dat afară din sindicat, pentru exces de lectură...

MARKIZOV Ce tot încerci să mă-mpungi? Bine zice despre tine în carte: „șarpele pământului”! Cât despre mine uite ce scrie (*își amintește*): „A murit, conte, trecutul meu”.

GOGOAȘĂ Ah, câtă dreptate avea răposatul Apollon Akimovici atunci, la masa rotundă: „Nu stricați, tovarăși, orzul pe găște!” O frază istorică! (*Zvârle manuscrisul. Bea.*)

Pauză.

MARKIZOV Ea nu-l iubește.

GOGOAȘĂ Cine pe cine? MARKIZOV (*misterios*): Eva nu-l iubește pe Adam.

GOGOAȘĂ Pe tine ce te privește? MARKIZOV Și prevăd că se va îndrăgosti de mine. GOGOAȘĂ Ce spui?

MARKIZOV (*soptește*): Nu-l iubește pe Adam. Am trecut noaptea pe lângă cortul lor și am auzit-o cum plângea.

GOGOAȘĂ (*În șoptă*): Umbli hai-hui noaptea? MARKIZOV Nici pe Daragan nu-l iubește, și nici pe tine. Cât despre marele Efrosimov... păi el e geniu, ce treabă are el? Prin urmare va veni și norocul meu...

GOGOAȘĂ Hm... uite ce-i... ia ascultă: Eu, atunci când ardea

Orașul, am trecut pe la bancă – aveam acolo un cont curent – și uit, e ce-am scos din seiful meu personal. *(Scoate un pachet.)* Țștia-s dolari. Țți dau o mie de dolari ca să nu te mai vȃri în afacerea asta. MARKIZOV Ce Dumnezeu să fac eu cu dolarii?

GOGOAȘĂ Să nu-i crezi nici pe Adam, nici pe Daragan, când vor spune că valuta nu va mai face nici doi bani pe globul pȃmȃntesc. Rubla sovietică, ți-o spun în secret, aia chiar nu va face nici cȃt o ceapȃ degerată... Fii liniștit, acolo *(aratȃ în depȃrtare)* mai e lume. Și chiar de-ar rȃmȃne numai doi oameni, dolarii tot vor avea valoare pȃnȃ la ziua de apoi. Vezi ce bȃtrȃn venerabil e tipȃrit pe hȃrtiuȃ? Ȃsta-i bȃtrȃnul fȃrȃ de moarte! Cȃnd Daragan va stabili legȃtura cu restul lumii, cu dolarii ȃștia ai să-țȃ iei o femeie, de o să rȃmȃnȃ toȃi cu gurile cȃscate. Ce Aniuta – rȃposata... Iar lȃngȃ Eva nu e loc pentru tine, drac șchiop! Pe lume existȃ doar douȃ puteri: dolarii și literatura. MARKIZOV Sigur, pe nicȃieri nu-i loc pentru un biet invalid! Mȃ copleșești cu geniul tȃu! *(Ascunde dolarii, cȃntȃ un vals la armonicȃ, apoi o aruncȃ.)* Citește-țȃ mai departe romanul...

GOGOAȘĂ Pȃi vezi! *(Citește.)* „... obrȃjorii proaspeȃi ai colhoznicelor. Hei, Vania! Vania!

EVA *(apȃrȃnd pe neȃșteptate)*: ...rȃsunȃ pe rȃzor!” E un loc vrȃjit. Dar cum puteȃi să citiȃi într-un asemenea moment? Cum nu vȃ stȃ inima-n loc?

Se aude cum începe să urle motorul unui avion în depȃrtare, în poianȃ.

Auȃiȃi?

Motorul tace. Eva se apropie de radioreceptor, îl pornește, rȃsucește butoanele, ascultȃ.

Nimic! Nimic!

Nu-i nimic. De azi dimineaȃă stau de gardȃ.

(Scoate un buchet.) Uite, țȃ-am cules niște flori.

Eva.

MARKIZOV

EVA GOGOAȘĂ

Ajunge, Markizov, cortul meu e plin de buchete. Nu apuc nici să le schimb apa, nici să le arunc. Adevȃrul-adevȃrat! Și în primul rȃnd buchetul ȃsta seamȃnȃ cu o coadȃ de cal, iar în al doilea rȃnd, n-are rost să burdușești cortul cu buruieni... *(Ȃa buchetul din mȃinile lui Markizov și îl aruncȃ, îi spune încet.)* Asta-i o potlogȃrie. Doar ai luat

banii!? Ființă amorală.

EVA Ce s-a întâmplat? MARKIZOV Nu-i nimic, tac! Sunt un om cumpărat.

EVA Naiba să vă ia pe amândoi, zău așa! M-ați plictisit cumplit în ultimul timp cu scamatoriile voastre Masa e gata?

MARKIZOV Imediat, mă duc să văd ce-i cu supa. GOGOĂȘĂ *Cock!* Vezi ce-i cu supa, tuturor le e foame.

EVA Dacă vrei să ajuți un om dornic de învățătură, nu-l deruta. La bucătar nu se spune *cock* ci *cook*. GOGOĂȘĂ Există diferite pronunții.

EVA Minți. MARKIZOV Bucătar, deci, e *cook*. Am să-mi notez. (Notează.)

În ce limbă? EVA în englezește. MARKIZOV Așa. Imediat. (Iese.) GOGOĂȘĂ Eva, trebuie să discut cu tine.

EVA N-aș vrea să... GOGOĂȘĂ Stai, ascultă-mă!

EVA Ei?

GOGOĂȘĂ Știi cine îți vorbește în chiar inima pădurii. Știi că eu înainte de catastrofă nu eram chiar ultimul om în literatura sovietică. Iar acum, dacă și Moscova a pierit ca Orașul nostru, sunt singurul. Cine știe, poate soarta m-a ales ca să păstrez în memorie și să notez pentru generațiile ce vin istoria pieirii? Mă ascuți?

EVA Te ascult cu interes. Eu credeam că ai să-mi faci declarații de dragoste, dar asta-imi e interesant! GOGOĂȘĂ (încet) Îți cunosc taina.

EVA Ce taină? GOGOĂȘĂ Ești nefericită cu Adam.

EVA Și ce te privește pe tine? Iar apoi, de unde știi? GOGOĂȘĂ Mi se întâmplă deseori să nu dorm. Și știi de ce? Mă gândesc. La cine – n-ai decât să ghicești singură. Asta e. Am auzit într-o noapte cum plângea încet o femeie. Cine poate să plângă în pădurea asta blestemată? Aici nu-i altă femeie în afară de tine!... EVA Din păcate, din păcate! GOGOĂȘĂ De ce poate să plângă această singură, această tandră femeie, o, Eva mea!

EVA Vreau să văd un oraș viu! Unde-s oamenii? GOGOĂȘĂ Ea suferă-Ea nu-l iubește pe Adam! (Încearcă s-o îmbrățișeze pe Eva.)

EVA (apatic): Hai, șterge-o! GOGOĂȘĂ Și ce s-or fi împotmolit acolo, cu aeroplanul lor?

(Iese.)

EVA (își pune casca pe urechi, ascultă): Nu, nu!... MARKIZOV

(*intrând*): E gata numaidecât. Unde-i Gogoasă?

EVA L-am dat afară.

MARKIZOV Ei nu zău... Am o trebușoară. O noutate importantă.

EVA Știu toate noutățile de pe aici. MARKIZOV Nu, nu le știi. E secret. (*încet*.) Trebuie să-ți spun că sunt un om bogat. EVA Aș fi înțeles să fi înnebunit de căldură, dar a plouat. A, miroși a vodcă.

MARKIZOV Ce vodcă!... Am luat valeriană, fiindcă am din nou dureri. Ascultă-mă, banii vor avea valoare. Nu-i crede nici pe Adam, nici pe Daragan. Cât vor mai fi măcar doi oameni pe pământ, tot vor face comerț. Chestia nu se mai poate discuta. Teorie!... În afară de asta am și citit într-o operă, complet necunoscută, că numai doi oameni au fost pe pământ – Adam și Eva. Ei se iubeau foarte mult. Ce-a fost pe urmă – nu se înțelege, cartea e ruptă. Pricepi? EVA Nu pricep nimic.

MARKIZOV Stai puțin. Dar teoria asta nu se potrivește aici. Fiindcă pe Adam al tău tu nu-l iubești. Și ai nevoie de un alt Adam. Unul străin. Să nu ți pi la mine. Crezi că am să-ți spun porcării? Nu. Sunt un om misterios și extrem de bogat. Pun la picioarele tale o mie de dolari. Ascunde-i. EVA Zahăr, de unde ai luat dolarii? MARKIZOV I-am adunat în viața mea precedentă.

EVA Zahăr, de unde ai luat dolarii? I-ai furat din

Oraș. Vezi să nu afle Adam! Și ține cont că ai devenit un jefuitor de cadavre! Of, Zahăr, Zahăr!

MARKIZOV Zău, n-ai decât să mă omori, eu nu i-am șterpelit!

EVA A-a! Păi atunci ți i-a dat Gogoasă. Gogoasă? MARKIZOV Gogoasă-Nevictorie.

EVA Pentru ce? (*Pauză*.) Ei?... MARKIZOV Să nu mă mai țin după tine.

EVA Și tu mi i-ai adus mie. Ce combinație înduioșătoare! Ei bine, ascultă-mă: nu înțelegeți că m-ați exasperat? Dorm noaptea și visez de fiecare dată același vis minunat. Un cal negru și neapărat cu coamă neagră mă duce din pădurile astea! O, ce soartă nefericită! De ce s-a salvat o singură femeie? De ce sărmana Ania nu s-a nimerit sub rază? Tu te-ai fi însurat cu ea și ai fi fost fericit!...

Markizov începe brusc să știricească.

Ce-i cu tine? Ce ai? Markizov, hai termină! MARKIZOV Au asfixiat-o pe Ania!

BVA Hai uită, uită, Zahăr! Nu-ți dau voie să-mi amintești că mă pun și eu pe plâns, și atunci ce-o să fie? Ajunge (*Pauză*.) Calul mă duce,

și nu sunt singură... MARKIZOV Dar cu cine?

EVA Nu, nu, am glumit... uită. În orice caz, ascultă, Markizov, tu nu ești un om rău, hai să încheiem o înțelegere – să nu te mai ții după mine. Doar nu vrei să dispar în pădure? MARKIZOV O, nu, Eva, sigur, sigur că nu!

EVA Da, apropo, Zahăr, de ce-ți pui pince-nez-ul ăsta înfiorător? MARKIZOV Am vederea slăbită și, în afară de asta, nu sunt mai prejos de alți învățați.

EVA în legătură cu vederea, minți. Înțelege că nu semeni cu un învățat, ci cu un manglitor de stradă.

Îți dau un sfat bun – aruncă-l.

MARKIZOV Zici că-i bun sfatul?

EVA E bun. MARKIZOV Na. *(Îi dă pince-nez-ul.)*

EVA *(aruncă pince-nez-ul. Se aude din nou zgomotul motorului):* îmi îngheață și mâinile... Zahări

Poftim o floare în amintirea unei zile mărețe!

Vreau oameni! Deci rămânem prieteni?

MARKIZOV Prieteni! Prieteni!

EVA Hai, sună goarna, Zahăr. E timpul! MARKIZOV *(ia trompeta):* Uite-i că vin.

Intră Daragan și Adam. Adam și-a lăsat barbă;

este foarte schimbat, pare cel mai în vârstă dintre toți. E

maturizat, interiorizat. Iar Daragan e ras, cărunt. După el intră Gogoasă, aducând un castron cu supă.

EVA Hai, nu ne chinui! Spune! Gata? DARAGAN Da.

EVA *(îmbrățișându-l):* Oh, mi-e frică, Daragan! Alexanc Ippolitovici! Unde ești? Hai la masă!

ADAM

MARKIZOV EFROSIMOV

MARKIZOV EFROSIMOV

EVA

GOGOAȘĂ

MARKIZOV

EFROSIMOV

MARKIZOV

ADAM

EFROSIMOV

ADAM

EVA DARAGAN
EVA D ARAGAN
EVA
EFROSIMOV
GOGOĂȘĂ
EVA

Cu ocazia marelui eveniment consider că putem să bem câte un păhărel de vodcă, toți în afară de Daragan. Zahăr, cum stăm cu proviziile de spirtoase?

Ce era să se întâmple cu ele? Avem un minimum. *(de după cort)*: Zahăr Sevastianovici! Ce vrei să spui – puțin sau mult? Ăăă... mult.

Păi atunci zi maximum. *(Iese, ștergându-se pe mâini cu un prosop. Efrosimov e într-o cămașă albă murdară, pantalonii îi sunt rupți. E ras.)* Luați loc.

Toți se așază, beau, mănâncă.

Știți că nu-i rea supa? Felul doi ce e? Pasăre.

Ce mă frământă? Ia stați... Da. Vodca?... ăă... minimum și maximum! De fapt, aici e mai bine să spui pur și simplu: multă vodcă sau puțină vodcă. Mai simplu. Dar în orice caz, haideți să stabilim o dată și pentru totdeauna: minimum – e o mărime mică, iar maximum – cea mai mare. Le încurc, fir-ar să fie. Învăță-mă, dragă profesore. Ia să-ți mai pun niște supă! *(Pauză.)* Doi frați: minimum-ul – e mic, slăbuț, fără de partid, târât prin procese, iar maximum-ul – un grăsan cu barbă roșcată, comandă o divizie. Felicitări, tovarăși, Zahăr a înnebunit!

Nu, nu! E o metodă bună de-a ține minte ceva. Atenție! E ora 12, suntem la amiază! Declar ședința coloniei deschisă. Gogoășă-Nevictorie, notează. Problema zborului lui Daragan pentru a afla ce se petrece în lume. Alte probleme?

Mâinile, mâinile!

Tovarăși, pe cuvântul meu, sunt absolut sănătos.

Daragan, întinde mâinile!

Tovarăși! La urma urmei, nici nu sunteți medici.

Hai, fie. *(întinde mâinile – toți se uită.)*

Nu, nu tremură... Alexandr, uită-te cu atenție

— Tremură?

Nu tremură... Poate să zboare.

Ura! Ura!

Daragan va zbura! Va zbura!

ADAM Aşadar, pleci. Cum vei proceda, Daragan, cazul în care războiul mai continuă?...

DARAGAN Dacă războiul mai continuă, voi intra în luptă cu forţele inamice în primul punct în care le voi întâlni. ADAM Corect. Nici nu încape discuţie.

DARAGAN Dar tu, profesore, de ce taci? Ia zi? Pentru tine nu e clar că U.R.S.S.-ul nu poate să nu învingă? Ştii şi tu din frânturile de la radio că înfruntarea s-a transformat peste tot în război civil, şi tot nu ţi-e clar de partea cui e dreptatea? Iată, profesore, tu taci, niciun muşchi nu-ţi zvâcneşte pe faţă, şi eu simt chiar de la distanţă că acolo stă un om străin! Asta cum se numeşte în ştiinţă? Instinct? Bine, hai să lăsăm, (*Se metamorfozează, îşi pune costumul îmbibat cu ulei, binoclul, mauserul, încearcă lanterna de pe piept, o stinge.*) Profesore! Of, de-aş fi eu învăţat ca tine, să înţeleg – cum de poţi, cu mintea ta ascuţită, cu tot marele tău talent, să nu simţi cu cine trebuie să ţii. De altfel, astea-s de prisos acum. Uite, vreau să fac şi eu o demonstraţie paşnică. Am să arăt liniştit şi cu modestie, că ţara noastră e suficient de bine înarmată – atât cât trebuie... Iar de oraşele sovietice, s-o ştie toată lumea, nu-i bine să te atingi. Hai, dă aparatul, profesore.

EFROSIMOV Poftim. (*Îşi scoate aparatul, îi dă lui Daragan invenţia.*)

DARAGAN Şi cruciuliţele negre din laborator. EFROSIMOV N-ai să iei bombele cu gaz.

DARAGAN Cum adică – n-am să le iau? EFROSIMOV Le-am distrus.

Pauză.

ADAM Nu se poate!...

DARAGAN Faci glume sinistre, profesore!... EFROSIMOV Ba nu, nu... Am descompus gazul... Uite: bombonierele sunt goale... Nu glumesc... (*Aruncăpe masă nişte mici sfere strălucitoare.*) DARAGAN Gu-u-um?!... (*Scoate mauserul.*) GOGOĂŞĂ Ei-ei! Ce-i? Ce-i?...

EVA Să nu care cumva! Adam!

Daragan ridică revolverul, Markizov loveşte cu cirji în revolver şi se agaţă de Daragan.

DARAGAN (*trage, şi lămpile din radioreceptor se sting*): Adam, loveşte-l cu cârja în cap pe dracul ăsta şchiop! Zahăr! Te omor! MARKIZOV (*trăgându-şi suflarea*): Că e şi greu să mă omori! GOGOĂŞĂ Daragan! Ai să mă nimereşti pe mine!

EVA (*acoperindu-l pe Efrosimov*): Omoară atunci doi deodată! (*Scoate un browning, strigă.*) Ferește, trag! (*Pauză.*) DARAGAN Cum? cum?...

ADAM Ți s-a dat browningul ca să te aperi dacă întâlnești un animal sălbatic, iar tu treci de partea unui criminal!...

EVA Se ucide în colonie... Ajutor!... Ajutor!... DARAGAN (*către Markizov*): Lasă-mă!... Drace! Lasă-mă! (*Smulgându-se din strânsoarea lui Markizov.*) Nu, asta nu e o crimă! Adam, scrie-i o condamnare la moarte! Printre noi se află un dușman! EFROSIMOV într-o ciocnire, în nebunia lor, oamenii s-au asfixiat unii pe alții, iar acest om vrea să mai micșoreze cu o unitate populația pământului. Poate îi explică cineva că e stupid? DARAGAN Nu-l ascunde, Eva! Tot nu va scăpa de pedeapsă

— Un minut mai devreme sau mai târziu! EFROSIMOV Nu mă ascund, dar vreau să fiu judecat înainte de a fi ucis.

DARAGAN Adam, ești primul om. Organizează-i judecata! ADAM Da, da, abia acum am înțeles ce-a făcut... El a... Nevictorie, Zahăr, așezați-vă! Să fie judecat trădătorul. GOGOASĂ Tovarăși, stați puțin, nu mi-e prea bine...

Marchizov, de emoție, bea un păhărel de vodcă.

ADAM Tovarăși! Ascultați cu toții! O lume în putrefacție, lumea unei exploatări respingătoare ne-a atacat țara... De ce s-a întâmplat aceasta? De ce, răspundeți-mi!... Eva, depărtează-te de el, soția mea. Ah, soție, soție!

EVA Nu mă îndepărtez de Efrosimov până când Daragan nu ascunde revolverul!

ADAM Daragan, ascunde deocamdată mauserul, ascunde-l, prietene!

Daragan ascunde mauserul.

De ce? Fiindcă știau că țara oamenilor muncii va aduce lumina libertății întregii omeniri! Noi începusem să ridicăm clădiri luminoase, noi ne înălțăm tot mai sus! Iată, iată, piscu-i deja aproape. Și atunci, efectiv într-o clipă, a fost șters de pe fața pământului Orașul! Și s-ar putea să nu fi fost numai unul!... Două milioane de cadavre care putrezesc!... Și iată, acum, când Daragan, omul care a sacrificat totul pentru slujirea singurului adevăr care există pe lume – adevărul nostru! – zboară să se lupte cu hidra periculoasă, un inconștient, un anarhist, un analfabet politic visător distruge ca un trădător arma de apărare, care nu are preț! Da, pentru așa ceva nu există măsură! Nu

există!... Nu! Asta-i măsura supremă!

DARAGAN Nu, nu, Adam! Nu-i un anarhist, nu-i un visător! E un dușman – un fascist! Crezi că asta-i față? Nu, uită-te cu atenție: e carton. Văd clar sub mască semnele fascismului!

EFROSIMOV Mânia vă întunecă vederea. Oamenii au dus din totdeauna războaie pentru idei. Dar până acum au avut în mâini praștii, săbii, sulite, fie chiar tunuri și mitraliere... Cu astea nu se poate face mare lucru... Dar când în mâinile lor a apărut arma care pune în pericol existența omenirii, a planetei însăși... Vă spun – nu!... în afară de asta, eu v-am salvat viața, cu ajutorul acestui aparat pe care îl purtați acum.

DARAGAN Aparatul dumneavoastră aparține U.R.S.S.-ului și n-are nicio importanță cine m-a salvat! Sunt viu și, prin urmare, apăr U.R.S.S.-ul. ADAM Eu, Adam, încep votul. Cine-i pentru pedeapsa supremă? (*Ridică mâna.*) Gogoasă? Markizov! Ridicați mâinile!

GOGOĂȘĂ Tovarăși! Am un atac de inimă!

EVA Adami Cer cuvântull

ADAM Mai bine n-ai spune nimic! Ah, Eva! Trebuie să te învâț!

Tu ești o fantomă! Cum? Ce spui?

O stafie. Și voi toți sunteți la fel. Uite, stau așa și încep deodată să înțeleg că pădurea și cântecul păsărilor, și curcubeul, toate sunt reale, iar voi, cu urletele voastre exasperante – sunteți ireali-Ce-i delirul ăsta? Ce tot îndrugi?

EVA

ADAM

EVA

ADAM

EVA Nu, nu-i niciun delir. Am noaptea coșmaruri cu voi toți! Numai minuni în jur, zău, misticism curat. Păi dintre voi niciunul, dar niciunul n-ar fi trebuit să fie viu la ora asta. Dar iată că apare un mare vrăjitor care vă cheamă de pe lumea cealaltă. Iar voi, zbierând, vă aruncați asupra lui ca să-l omorâți... (*Pauză.*)

GOGOĂȘA E îngrozitor, tovarăși! (*Către Efrosimov.*) De ce ați distrus bombonierele?

EVA în orice caz, te anunț dragul meu soț, primul om Adam – și toată adunarea – că Daragan a hotărât, sub pretextul acestor bombe, să-l ucidă pe Efrosimov ca să scape astfel de un rival. Da. (*Tăcere.*)

ADAM Ai înnebunit...

EVA Nu-nu. Ia spune, Daragan, în fața tuturor, nu mi-ai făcut tu declarații de dragoste acum trei zile?

Gogoasă se scoală ca trăsniț-Markizov bea un păhărel de vodcă.

DARAGAN Protestez! Nu are nicio legătură cu cazul lui Efrosimov!

EVA Ba nu. Are. Ce s-a întâmplat, ți-e frică să repeți față de toți ceea ce mi-ai spus? Deci mi-ai spus ceva rău? DARAGAN Nu mi-e frică de nimic.

EVA Deci: mi-ai spus tu sau nu, acolo, la râu, „Eva, îl iubești tu oare pe Adam?”

Tăcere.

ADAM (*înăbușit*): Ce i-ai răspuns?! EVA I-am răspuns că e treaba mea. Iar apoi, cine mi-a șoptit că-mi închină inima sa pentru veșnicie!

ADAM Ce i-ai răspuns?

EVA „Nu te iubesc”. Și cine, apucându-mă de încheieturile mâinilor și răsucindu-mi-le, mă întreba dacă îl iubesc pe Efrosimov? Cine a șoptit: „Of, acest Efrosimov?!” Iată de ce a tras în el! Sincer, sincer o spun în fața tuturor (*il arată pe Efrosimov*): el e minunat. E blând. Nu se știe de ce tuturor le cos nasturii, și numai lui îi cad pantalonii! Și de fapt, m-ați exasperat! N-aveți decât să vă împușcați toți între voi! Foarte bine! Iar deseară mă împușc eu. Tu, Adam, ieri dimineată m-ai

ADAM EVA

Întrebat dacă îmi place Daragan, iar noaptea, când eu voiam să dorm, m-ai chinuit cu întrebarea ce simt pentru Efrosimov... Iar astăzi la prânz dracul ăsta de Gogoasă-Nevictorie. Ce-a făcut Gogoasă-Nevictorie astăzi? Mi-a citit romanul lui blestemat, de trei ori blestemat, ăla cu „răsună pe răzor”. Eu nu pot să-nțeleg: fețele pământii brăzdau pământul – ce Dumnezeu, doar nu arau cu mutrele? Sufăr din cauza acestui roman! M-ați distrus în pădurea asta! *Pauză mare!*

EFROSIMOV Acum peste ogoare strălucește soarele și s-ar putea ca din loc în loc să plutească crucișătoare întoarse cu burta în sus. Dar nu-i pe nicăieri război. Asta se simte din cântecul păsărilor. Și nu mai trebuie otrăvit nimeni.

MARKIZOV Cocoșul cu piciorul rupt – cocoșul de o nemaiîntâlnită inteligență – nu se arăta neliniștit și nu privea spre cer. Teoria constă în faptul că războiul s-a terminat.

DARAGAN Cine a crezut-o pe femeia aceasta, că am vrut să-l ucid pe Efrosimov din motive personale?

EFROSIMOV Nimeni. DARAGAN

Pauză.

Pauză.

Aparatul care salvează de gaz, cinci bombe incendiare, o mitralieră – ei, e bine și așa. Profesore! Când se va restabili viața în Uniune, vei fi decorat pentru această invenție. *(Arată spre aparat.)* O, ce cap!... Apoi vei fi judecat pentru distrugerea bombelor și tribunalul te va condamna la moarte. Ne mai întâlnim noi. Și se va face dreptate. *(Se uită la ceas.)* Ora unu. ADAM Cine mai are probleme la ordinea zilei? Mai repede. Pe scurt. E timpul să plece.

MARKIZOV Am o cerere. *(Scoate o hârtie, citește.)* Rog să-mi fie schimbat numele din Zahăr în Heinrich.

Tăcere.

ADAM Motivul?

MARKIZOV Nu doresc să trăiesc într-o lume nouă cu numele indecent de Zahăr.

ADAM *(uimit)*: Are cineva vreo obiecție? Să i se schimbe numele. MARKIZOV Scrie aici rezoluția. *(Adam scrie, Markizov ascunde hârtia.)* DARAGAN La revedere, tovarăși. Peste trei ore voi fi la

Moscova. EVA Mi-e frică.

DARAGAN Adam? *(Pauză.)* Dacă voi rămâne în viață, n-o s-o mai urmăresc. Am iubit-o, a spus adevărul.

Dar s-a terminat. Iar dacă am promis, o să mă țin de cuvânt. Ai să uiți?

ADAM Ai promis și mie mi-e de-ajuns. Am să uit. *(Îl îmbrățișează pe Daragam.)* DARAG, AN *(privește la radioreceptor)*: Prin radio, deci, n-aveți cum să mai primiți știri. GOGOASĂ Așa-i când se trage...

DARAGAN Așteptați-mă, pe mine sau vești de la mine, cel mult douăzeci de zile, până la întâi august. Dar în fiecare zi să aprindeți un foc pe aeroport, cu fum înalt, iar pe întâi, ei, hai să zicem și pe doi-trei august noaptea – niște focuri imense! Dacă însă pe trei august n-am să fiu, să nu mă mai aștepte nimeni, nici pe mine, nici știri de la mine! *(Iese în fugă. După el – Adam și Gogoasă-Nevictorie.)* EFROSIMOV Eva! Eva!

EVA Sașa! EFROSIMOV Plec de la ei chiar astăzi!...

EVA Repetă. Pleci? Nu ți-e teamă că ai să uiți ceva aici? Nu, n-ai

să pleci. Sau du-te la dracu'!

Iese. Iese și Efrosimov.

MARKIZOV (*singur*): Ca să vezi care-i treaba. (*Pauză.*) M-a dotat dracul cu valută. (*Pauză.*) Heinrich Markizov. Sună. Vâjâie motorul pe pământ. Se aude semnalul de trompetă! Și-a luat zborul! Zboară! (*Se uită.*) A, s-a dus! (*De sus se aude mitraliera.*) Așa, dă-i bătaie, la Moscova, dă-i!... (*Apucă armonica.*) Ce face? Dansează pe coadă! Vezi să nu cazi în bot, să te faci praf, campionule! Figura lui Immelman! Nu, a luat-o lin! (*Șuieră și pocnește o rachetă de pe aeroport, apoi alta.*) Hai, hai, hai! (*Cântă la armonică un marș.*) „Hei, Vania, Vania, răsună pe răzor!...”

CORTINA

Actul al patrulet

Noaptea de nouăsprezece august, înainte de revărsatul zorilor. Stejari seculari. O latură a cortului. Lângă cort e aprins un foc. Focuri în depărtare, în poiană. Pe o scară de frânghie, de pe un stejar coboară, șontăcâind, M ar k i-l o v. În mină are un felinar.

MARKIZOV Of-of-of... (*Ia un caietel și scrie lângă foc.*) în zadar ținutua străjerul Heinrich cu ochii negura cerurilor 1 Nu reuși să vadă altceva decât întuneric și cucuvelele din pomi. Trebui să recunoască atunci că viteazul a pierit în spațiile universale și ei vor rămâne pentru vecie părăsiți în pădure! (*Închide caietul.*) Nu mai suport plictiseala și urâtul din pădure. Trebuie să plecăm cu toții de aici în spațiile largi ale lumii distruse. (*Bagă capul în cort.*) Hei, prietene! Scoală, scoală! GOGOĂȘĂ (*din cort*): Cine-i acolo? Ce mai e?

MARKIZOV Eu sunt, Heinrich. Trezește-te! GOGOĂȘĂ (*din cort*): Care Heinrich, fir-ar să fie? De-abia reușisem și eu să ațipesc și uite că dau buzna alde Heinrichii ăștia. (*Iese din cort într-o pătură în care sunt tăiate găuri pentru mâini.*) E încă devreme, de ce mi-a fost tulburată liniștea?

MARKIZOV E rândul tău să păzești focurile.

GOGOĂȘĂ Nu vreau. (*Pauză.*) Da! Nu vreau! De zece nopți colonia nu doarme, suferă, arde crengi și rășină. Scânteile țâșnesc, ca din arteziene, în patru colțuri!...

MARKIZOV Asta așa e! Iar ziua fumul ăsta gros... GOGOĂȘĂ Toate astea sunt demagogie și dictatură. În cât suntem azi? Ce dată e? MARKIZOV Propriu-zis e duminică, nouă august.

MARKIZOV GOGOĂȘĂ

MARKIZOV GOGOĂȘĂ

GOGOĂȘĂ Minți, minți, minți în mod conștient! Uită-te la cer!

MARKIZOV Ei și ce. Se luminează și el. GOGOĂȘĂ De o oră a început data de zece. Ajunge! Daragan a zis clar: dacă nu mă întorc peste trei săptămâni, adică pe trei august – înseamnă că nu mă mai întorc deloc. Iar astăzi e zece august! Suferim de o săptămână încheiată în plus din cauza lui Adam. Numai tăiatul lemnului și te dă gata. Nu mai vreau!

Te va obliga. El e șeful aici. Ei nu! Basta! La paștele cailor! Nu mă va obliga. Chiar în dimineața asta voi cere o ședință și voi obține o decizie în legătură cu ieșirea coloniei în lumea largă. Uită-te, ce-i asta?... Ce să fie? Pânză de păianjen... Pădurea se umple de păienjeniș. E toamnă! mai sunt trei săptămâni și o să înceapă ploile, o să coboare ceața, va veni frigul. Cum o să ieșim din desiș? Iar apoi? Încotro? Ce să zic, ne recreăm în orașelul verde, ne-am retras la casa de odihnă! Păduricea lui Adam! Fundătura dracului! Ce tot spui, Pavel? Știi doar că pe urmele noastre gonea ciuma.

Trebuia să fugim spre Occident, în Europa! Acolo unde sunt orașe și civilizație, unde ard lumini!

Ce lumini! Toți spun că și acolo sunt munți de cadavre, plagă mondială și nenorociri...

(*uitându-se în jur*): Nimic nu se știe, absolut nimic! (*Pauză.*) Asta-i încăpățănare comunistă...

convingerea asta stupidă că U.R.S.S.-ul va învinge. Eu nici nu mă mai îndoiesc că Daragan a pierit fiindcă a dat peste forțele inamice, forțele europene, și a intrat de unul singur în luptă! Un fanatic! De fapt toți sunt niște fanaticii

Ăștia ce mai sunt – fanaticii! Explică-mi să notez.

Scutește-mă! (*Pauză.*) Ah, cum mă dor nervii!

Bem un coniac!

Bine. Brrr... e răcoare! Dimineață, dimineață... răsărit cenușiu, trist... (*își beau coniacul lângă foc.*) MARKIZOV Ei, cum stai cu nervii?

MARKIZOV GOGOĂȘĂ

MARKIZOV GOGOĂȘĂ

MARKIZOV

GOGOĂȘĂ

MARKIZOV

GOGOĂȘĂ

GOGOAȘĂ Păi, nervii mei uite cum sunt. T<Hul e absolut clar. Am iritat lumea întreagă, adică nu noi, desigur, ci ei. Iată roadele propagandei noastre, iată ce iese din distrugerea tuturor valorilor, pe care s-a ținut civilizația... A răbdat Europa... A răbdat ce-a răbdat, numai că uite, deodată a răbufnit... Pieriți sciților!... Și a fost Daragan, și nu mai e Daragan! Și nici nu prea mai e probabil să apară... Și Zahăr Markizov, fost brutar, stă acum în pădure, cocoțat pe o creangă ca o pasăre sălbatică, ca o cucuvea, și se uită în ceruri...

MARKIZOV Sunt Heinrich, și nu Zahăr! Asta e hotărât și stampilat, și am rugat să nu mi se mai spună Zahăr.

GOGOAȘĂ Ce te enervezi? A, totuna-i... Hai, bine, bine. Ce capriciu tâmpit: Heinrich, Heinrich... Mă rog, bine. Am ajuns să ne împlântăm colții unul în altul la fiecare cuvânt! MARKIZOV Sunt un om egal cu ceilalți, la fel cu toți!

GOGOAȘĂ Nu-ți mai ieși din pepeni! Bea un coniac, Henric al patrulea! Ascultă: a fost U.R.S.S. și nu mai este. Spațiul mort e îngrădit și pe el stă scris: „Ciumă. Intrarea interzisă”. Iată unde a dus ciocnirea cu cultura. Îți închipui că am crezut vreun minut că s-a întâmplat ceva cu Europa? Acolo, frate Heinrich, arde lumina electrică și pe asfalt zboară automobilele... Capitalism... Iar noi, aici, ne-am pitulat ca niște câini lângă foc, roadem oase și ne temem să ieșim, fiindcă dincolo de râu e ciuma... MARKIZOV Dar cine scria oare: „Vania! Vania! – răsună de pe răzor?...” Credeam că ești pentru comunism.

GOGOAȘĂ Taci, tu nu te pricepi la astfel de probleme. MARKIZOV Asta așa-i, așa e... Șarpele pământului! Precum șarpele te-ai adăpostit la sânul lui Adam.

GOGOAȘĂ Șarpe!... Tu, ființă cenușie și proastă, să nu te atingi de sufletul rănit al poetului!

MARKIZOV Mi s-a încurcat totul în cap! Deci acum cu cine ții?

De departe se aud focuri de revolver. Gogoasă și Markizov sar în sus speriați.

I-auzi! Aha!

Ascultă amândoi cu atenție.

GOGOAȘĂ A!... Nu-ți face probleme, astea-s exerciții de tras la țintă. Ședință de spiritism: străbunul Adam trage în cerul gol, să-i convoace pe decedați. (Strigă.) N-ai decât să-i chemi. Cheamă-i! Hai, cheamă-i! Nu-i Daragan! Sunt zorile zilei de zece! Ajunge!

Tăcere.

MARKIZOV
GOGOĂȘĂ MARKIZOV
GOGOĂȘĂ MARKIZOV
GOGOĂȘĂ MARKIZOV
GOGOĂȘĂ MARKIZOV
GOGOĂȘĂ
MARKIZOV
GOGOĂȘĂ
MARKIZOV
GOGOĂȘĂ MARKIZOV
GOGOĂȘĂ
ADAM
MARKIZOV
ADAM
GOGOĂȘĂ ADAM
GOGOĂȘĂ ADAM

Hei șarpe, șarpe! Știi, eu, de urât ce îmi e, anx scris un roman.
Ia citește.

(*scoate caietul, citește*): „Capitolul întâi. Când lumea de pe pământ a pierit și au rămas doar

Adam și Eva, a rămas și Heinrich, și a îndrăgit-o pe Eva. Tare mult. Și se ducea el în fiecare zi la cocoșul cu piciorul rupt să vorbească despre Evar fiindcă nu avea cu cine să vorbească”.

Mai departe.

Gata. Din primul capitol nu mai avem.

Ei, și mai departe ce-i?

Păi mai departe e capitolul doi.

Citește.

(*citește*): Capitolul doi. „Eva! Eva – răsună perăzor...”

Ce-i asta? Șterge imediat!

Nu tu ai spus – învață?!

Învață, dar nu fura! Și apoi – ce fel de Heinrich s-a îndrăgostit de Eva? Dar mia de dolari?

(*Ascultă atent.*) Ia stai, stai!

(*sărind în sus*): Huruie, zău că huruie ceva la cer...

Nu huruie nimic. Îți huruie ție capul...

Cine e?

Cine e?

În pădure se luminează de ziuă.

(de departe): Cine e la foc?

Noi suntem.

(intrând): De ce nu te duci, tovarăşe Nevictorie.

să-l schimbi pe profesor? E timpul.

Nu mă duc.

Urât exemplu dai, Nevictorie.

N-am ajuns iobagul primului om Adam!

Eu sunt omul care comandă colonia şi cer supunere...

GOGOASA Heinrich! Eşti aici? Ia ascultă cu atenţie. Când omul care comandă începe s-o ia razna, am dreptul să pun problema ca el să nu fie ascultat! Oboseşti zadarnic colonial

ADAM Prin mine, partidul cere... GOGOASA Eu nu ştiu unde e partidul vostru! Poate nici nu mai există pe lume! ADAM *(apucă revolverul)*: A-a! Dacă mai îndrăzneşti să repeţi aceste cuvinte...

GOGOASA *(ascunzându-se după mi copac)*: Heinrich! auzi cum sunt ameninţat? Pot să găsesc şi eu un revolver! Nu mai vreau să suport violenţa! ADAM Gogoasă! Eşti un om conştient, scriitor sovietic! Nu mă ispitii, sunt obosit! Du-te să păzeşti focul! GOGOASA *(ieşind de după copac)*: Eu – scriitor sovietic? Uite! *(Ia manuscrisul, îl rupe.)* Uite feţele pământii, obrajii rotunjori, uite-l pe prinţul Volkoński – Banatiński! Priviţi-l toţi pe Gogoasă-Nevictorie, care era un mare talent şi a scris un roman de lingău! *(Către Markizov.)* Îţi dăruiesc „a răsunat”! Scrie! Mă supun forţei brute! *(Pleacă.)* ADAM Heinrich, Heinrich... TVIARKIZOV Mai bine te-ai duce şi te-ai culca, că de două nopţi umbli întruna.

ADAM Poate te mai urci o dată în copac? Ce zici? MARKIZOV Mă urc. Mă duc şi pe deal.

ADAM Ce crezi, Heinrich, mai vine? MARKIZOV Teoretic vorbind... poate să vină. *(Iese.)*

Pleacă şi Adam. În pădure se face lumina. După o vreme apare Efrosimov, zdrenţăros, plin de funingine.

Intră în cort. Prin latura dungată a cortului se vede lămpi pe care a aprins-o.

Pauză.

Furişându-se, apare Eva. Înfofolită într-un şal. pe mâini are o traistă şi o sacoşă împletită.

EVA Saşa...

Eva deschide fereastra cortului, și în ea apare Efrosimov.

EFROSIMOV (*întinde mina*): Eva! Nu dormi? EVA Sașa! Stinge lampa. S-a luminat.

EFROSIMOV (*stingând lampa*): Nu te temi că Adam se va supăra pe tine fiindcă suntem atât de des împreună?

EVA

EFROSIMOV EVA

EVA

Nu, nu mă tem că Adam se va supăra pe mine fiindcă suntem atât de des împreună. Te-ai spălat astăzi pe ochi sau nu? Nu. Nu e apă în cort.

Ei, lasă-mă să-ți șterg măcar fața... (*îi șterge cu tandrețe fața.*) Sașenka, Sașenka! Ce te-ai zdrențuit, ce te-ai înnegrit în pădure!... (*Pauză.*) La ce te-ai gândit azi-noapte? Spune-mi!

EFROSIMOV Mă uitam la scânteii și-l vedeam foarte clar pe Jacques. Apoi mă gândeam că sunt cel mai nefericit dintre toți cei rămași în viață. Nimeni n-a pierdut nimic, poate doar Markizov piciorul, pe când eu nu sunt decât un biet calic. Sufletul meu, Eva, e răvășit, de când am văzut toate astea. Dar cel mai mult sufăr pentru pierderea lui Jacques.

Dragă Sașa! Se poate, este oare firesc să fii atât de legat de un câine? E de-a dreptul jignitor!

Apare încet Adam. Văzându-i pe cei doi, tresare, apoi se așază pe o buturugă și îi ascultă. Cei doi nu-l văd.

Bine, ți-a murit câinele, ce să-i faci! Iar aici, în pădurea asta întunecată și blestemată, o femeie, și ce femeie – poate singura femeie din lume – în loc să doarmă vine la fereastra lui și i se uită în ochi, iar el nu găsește nimic mai bun decât să-și amintească de un câine mort! Vai de capul meu, ce mă fac eu cu omul ăsta! (*deodată o îmbrățișează pe Eva*): Eva! Eva! O, în sfârșit, în sfârșit a început și el să se dumirească!

Adam își acoperă ochii cu palma și dă din cap.

Sunt eu oare mai prejos decât Jacques? Un om intră pe geam și mă orbește pe loc cu luminările din ochii lui! Și iată că dintr-odată știu și ador formula cloroformului, și-mi doresc deja să-i spăl rufele. Urăsc războiul... Apoi iese la iveală că suntem absolut la fel, un singur suflet tăiat în două, și eu, gândiți-vă unde-am ajuns, îi apăr cu arma în mână viața! O, nu – să mi-l preferi mie pe necuvântătorul de Jacques înseamnă să ceri prea puțin de la viață! O, Eva, te iubesc de atâta timp!

Atunci de ce ai tăcut? De ce?

EFROSIMOV EVA

EFROSIMOV EVA

EFROSIMOV Nu înțelegeam nici eu nimic! Sau, poate, nu și să trăiesc. Adam?... Da, Adam! Mă obsedează?... Sau mi-e milă de el?...

EVA Ești un geniu, dar ești un geniu nătâng! Nu-l iubesc pe Adam. De ce m-am măritat cu el? De ce m-am măritat cu el? Să mă tai și nu înțeleg... De fapt, pe atunci îmi plăcea... Și deodată vine catastrofa și văd că soțul meu are maxilare de fier, e războinic și organizator. Aud tot timpul – război, gaz, ciumă, omenire, o să construim aici orașe... vom găsi material uman!... Dar eu nu vreau niciun fel de material uman, vreau pur și simplu oameni, și mai ales – un om! Și mai vreau liniște... Te iubesc și ador chimia... EFROSIMOV Ești soția mea! Am să-i spun imediat totul lui Adam... Iar apoi?

EVA Proviziile sunt în sac, iar în sacoșă e cocoșul rănit. Am avut grijă să ai pe cine să oblojești, ca să nu mă chinui cu Jacques al tău... Peste o oră vom fi la mașini, și ai să mă duci de aici...

— EFROSIMOV Abia acum s-a luminat și mintea mea cea proastă, și înțeleg că nu pot trăi fără tine. Te ador.

EVA Eu sunt femeia Eva, dar el nu este Adamul meu. Adam vei fi tu! Vom trăi în munți. (îl sărută.) ADAM (ieșind): Nu trebuie să mă căutați, sunt aici.

EVA Nu-i frumos să tragi cu urechea, Adam! Asta-i convingerea mea fermă. Noi nu avem secrete de stat. Aici are loc o confesiune între un bărbat și o femeie. Și să nu îndrăznească nimeni să-i pândească! Și apoi ai în mână un revolver și ești înfricoșător. Pleacă!

J5FROSIMOV Nu, nu, Eva... La noi se scot revolverele la fiecare pas, iar o dată chiar s-a tras în mine. Așa că asta nu mai face impresie.

EVA Pleacă! ADAM N-am tras cu urechea, ci am ascultat ceea ce altfel chiar aveai de gând să-mi comunicați; Revolverul e întotdeauna la mine, iar adineaori am tras în amintirea unui aviator dispărut, care nu va mai veni niciodată. El nu va mai veni și chinurile voastre s-au terminat. Zici că am maxi tare de fier? Ce tâmpenie, zău. Toți oamenii aii maxilarele la fel, dar voi credeți că oameni sunte (1 numai voi, fiindcă el oblojește un cocoș. Da”.

vedeți, orizonturile voastre sunt ceva mai largi. De altfel, asta n-are importanță pentru voi. Asta contează pentru Daragan, care a fost ucis! Iar el, aflați de la mine, este un erou!... Eva, îți amintești de seara

aceea când au pierit și Ania, și Guller – și ceilalți? Uite, până acum am purtat în buzunar biletele pentru Grindul Verde, vagonul șapte... Aici nu mai contează cocoșul, ci faptul că, oricum aș avea maxilarele, mă părăsește, mă lasă singur pe lume o femeie... Ce se poate face? Nimic. Ia-ți biletele pentru Grindul Verde și pleacă! Ești liberă! EVA (*stăpânindu-și plânsul*): Adam, mi-e tare milă de tine, dar nu te iubesc. Adio!...

ADAM Profesore, mi-ai luat soția, iar numele meu ți-l dăruiesc. Ești Adam. O singură rugămințe: plecați imediat, mi-ar fi neplăcut să vină acum Gogoasă și Markizov. Dar la mașini să așteptați o oră. Cred că vă vor ajunge din urmă. Plecați! EFROSIMOV Adio!... (*Iese cu Eva.*)

Adam ia trompeta, sună. Intră Markizov și Gogoasă.

Tovarăși! Vă anunț că, după toate datele, comandantul Daragan pe care l-am iubit din toată inima, a pierit. Dar țara îi va păstra memoria!... În orice caz, sunteți liberi. Cine vrea poate să plece din pădure, dacă nu se teme de ciurma de dincolo. Cine vrea, poate să mai rămână cu mine încă un timp în orașul acesta... (*arată corturile.*) GOGOASĂ De ce nu-i și Efrosimov pe aici?

ADAM Efrosimov și soția sa Eva... noi ne-am despărțit... au plecat deja. Sunt pe cărarea lupului...

Gogoasă face o mișcare neliniștită.

...nu, nu te neliniști! O să vă aștepte la mașini. Mă duc după ei! (*Ia o traistă, arma, se grăbește.*) Dar tu, Heinrich?

Heinrich, șchiopule! Nu te lăsa ispitit de prostii. Doar n-ai de gând să te transformi într-o fiară sălbatică?

Vino cu noi, Adam. Nu poți să rămâi singur în pădure! De ce?

GOGOASĂ

ADAM

GOGOASĂ

MARKIZOV ADAM

MARKIZOV Îți bei și mințile... A!... Nu vrei să mergi cu Eva? GOGOASĂ Nu, nu vrea să se recunoască învins dintr-o mândrie diavolească. El crede că Daragan se va coborî totuși la el din ceruri. Hai, continuă să-ți construiești bordeiele tale socialiste prin pădure până n-o începe să ningă! Adio! Haide, Heinrich! MARKIZOV Hai cu noi! ADAM Adio. Plecați.

Markizov și Gogoasă ies. Pauză.

E soare. N-are niciun rost să mă mai mint. Nu mai am pentru

cine să întrețin nici focurile, nici fumul. Dar acum nu mai vreau să mă gândesc la nimic. Doar sunt și eu om și vreau să dorm, vreau să dorm.
(*Dispare în cort.*)

Pauză. Se aude huruitul unui avion. Apoi amuțește. Se aude un tăcănit de mitralieră.

Atunci din cort iese în fugă Adam, se împiedică, își ducă mina la inimă, nu poate să fugă, se așază...

Intra în goană Daragan.

ADAM (*strigă*): Daragan! (*își duce mâna la inimă.*) O nouă sosire, un nou semnal de trompete. DARAGAN E viu întâiul om?

ADAM (*se lipește cu capul de Daragan*): Daragan!

Daragan! DARAGAN Unde-i Eva? Unde-i șchiopul?

ADAM Ai întârziat, n-au mai suportat și au plecat, iar eu am rămas singur. DARAGAN Și Efrosimov?

ADAM Efrosimov a plecat cu Eva. Nu-mi mai e soție. Sunt singur. DARAGAN Pe ce drum?

ADAM Pe cărarea lupilor, spre mașini. DARAGAN Tovarășe Pavlov!

PAVLOV Aici!

DARAGAN Patru drumeți – pe cărarea asta. Să fie întorși din drum! Printre ei e și Efrosimov! *Pavlov fuge.*

(*Îl îmbrățișează pe neașteptate pe Adam.*) Nu f» trist.

ADAM (*deodată izbucnește în plâns cu capul pe umărul lui Daragan*): A... A... a...

Daragan îi dă apă lui Adam.

(*Se lasă pe o buturugă.*) Daragan... Moscova, Daragan? DARAGAN Se întorc. Vin din Ural cu taberele.

ADAM A ars? DARAGAN Doar câteva cartiere au fost făcute scrum...

ADAM Și i-au asfixiat pe toți? DARAGAN Nu... acolo nu i-au otrăvit cu gaz solar, ci cu o compoziție obișnuită. ADAM (*clatină din cap*): Așa...

Intră în fugă Gogoasă și M ar k i z ov.

MARKIZOV (*surescitat*): Oameni! Daragan! (*Declamă.*) Sosi măreața oră!... DARAGAN Salut, Ileinrichl GOGOĂȘĂ Ura! Ura! Am învins, Daragan?

Se aude un uruit greoi în depărtare.

ADAM O, Gogoasă-Nevictorie! Gogoasă-Nevictorie! GOGOĂȘĂ
Tovarășe Adam! Am avut o criză temporară de slăbiciune! De lașitate!
Sunt îmbătat, înaripat de întâlnirea cu oamenii! Ah, de ce, de ce am
distrus manuscrisul! Din nou mă cheamă Apollo! MARKIZOV
Akimovici? GOGOĂȘĂ Taci, șchiopule!

*Intră Eva și Efrosimov. Eva îl duce pe Efrosimov de braț.
Efrosimov are într-o mină sacoșă cu cocoșul. Se opresc în umbră.*

ADAM Mi-e greu să-i văd. DARAGAN Du-te la aerodrom...

*Adam pleacă. Se lasă tăcerea. Daragan stă în soare; echipamentul
îi strălucește. Efrosimov stă în umbră.*

Bună ziua, profesore.

HFROSIMOV Bună ziua, distrugătorule. *(Se strâmbă, tresare.)*

DARAGAN Nu sunt distrugător. Nu mai e nimeni de distrus.

Țin să te bucur, profesore: l-am împușcat pe cel care a inventat
gazul solar. EFROSIMOV *(ghemuindu-se)*: Nu mă pot bucura că ai
împușcat pe cineva.

EVA Sașa, te implor, nu te certa cu el, nu-l iritai Ce rost are?
învingătorii nu trebuie contraziși *(Către Daragan.)* Ce socoteli ai de
încheiat cu el> De ce ne-ați întors din drum? Suntem oameni pașnici,
nu facem rău nimănui. Lasă-ne liberi „t

DARAGAN Nu închei niciun fel de socoteli. *(Către Efrosi-mov.)*
Profesore, va trebui să zbori cu noi. Dar am uitat să-ți spun... m-ai
întrerupt... îmi pare rău că am tras în tine, și desigur, sunt fericit că nu
te-am ucis. *(Către Markizov.)* Mulțumesc, Heinrich.

MARKIZOV Ei, Doamne, înțeleg eu... Sunt un om îndemânatul ia
spune-mi, te rog, Daragan, cum va fi acum cu dolarii?

GOGOĂȘĂ Cretinule! *(Dispare.)*

DARAGAN Cu ce dolari?!... Ce-ți veni, șchiopule?... MARKIZOV
Am zis și eu așa... Din sete de cunoaștere. Încotro, șarpe?... *(Dispare.)*

DARAGAN *(către Efrosimov)*: Visezi la liniște? Ei bine, o vet avea.
Dar mai fă un efort. Hidroplanele stau deja pe râu. Măine vom arde cu
oxigen, după metoda ta, orașele atinse, iar apoi n-ai decât să trăiești
unde vrei.

EFROSIMOV Eu nu vreau decât atât – să nu se mai arunce
bombe – și voi pleca în munți.

*Se aude semnal de trompete și în pădure se așterne umbra deasă
a unei imense aeronave.*

DARAGAN Du-te acolo, profesore! EFROSIMOV Voi fi judecat

pentru distrugerea bombelor?

DARAGAN Ei, profesore, profesore... Niciodată nu-i vei înțelege pe cei care organizează omenirea. Ce să – faci, asta e... fie ca măcar geniul tău să ne slujească!...

*Lumina se stinge încet... Pe scenă apare din nou camera lui Adam cu abajurul Ș**

difuzorul. Adam, E v a și la geam Efrosimov.

EFROSIMOV Doamne! Nu!... Vă spun – nu!... Fantezia omenească n-are dreptul nici în închipuire să admită așa ceva!... Asta-i nebunie curată. Dar nu se poate ca totul să înceapă așa brusc, chiar în *momentul* ăsta... Lâniștiți-mă, Eva! încă nu's&

terminat *Faust*? Mai durează? Ah, ah... ah... (*Se apropie de geam și privește afară.*) ADAM (*încet către Eva*): încă îl mai consideri normal?

EVA îl consider absolut normal. EFROSIMOV Tot nu s-a terminat *Faust*?

EVA Aflăm imediat. (*Dă drumul la difuzor. Răsună ultimele măsuri ale scenei din templu, apoi începe marșul.*) Nu s-a terminat. STROSIMOV Și ce-i trebuia astăzi fiziologului *Buslov Faust*?

CORTINA

S F! R ȘI T